

Województwo
Śląskie

**Podsumowanie strategicznej oceny
oddziaływania na środowisko
Programu ochrony środowiska dla
województwa śląskiego**

Katowice 2024

Zamawiający:

Województwo
Śląskie

Siedziba: ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice

Dokument został opracowany na zlecenie i we współpracy z:

Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego Departament Ochrony Środowiska, Ekologii
i Opłat Środowiskowych

Wykonawca:

LEMITOR Ochrona Środowiska Sp. z o.o.

ul. Jana Długosza 40

51-162 Wrocław

Zespół autorski:

mgr inż. Przemysław Lewicki

mgr inż. Stanisław Lewicki

dr Paweł Binkiewicz

mgr inż. Barbara Kaleta

mgr Marta Mróz

dr inż. Krzysztof Papuga

mgr Katarzyna Stadnik

mgr Marta Stobińska

mgr inż. Natalia Toczek

mgr Monika Tokarczuk

mgr inż. Joanna Woźniak

Dofinansowano ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Treści zawarte w publikacji nie stanowią oficjalnego stanowiska organów
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach

SPIS TREŚCI

1.	Wstęp	4
2.	Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	4
3.	Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie	5
4.	Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko.....	5
5.	Uzyskanie wymaganych opinii	5
6.	Udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko	44
7.	Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko.....	50
8.	Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko	51
9.	Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu	52
10.	Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych	52

1. Wstęp

Niniejsze opracowanie stanowi podsumowanie, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 03.10.2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, dalej: ustawa ooś), zgodnie z którym do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów (regionalnego dyrektora ochrony środowiska, państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, ministra właściwego do spraw środowiska);
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Dodatkowo zgodnie z art. 42 ust. 2 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu wymagającego udziału społeczeństwa dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

Przedmiotem niniejszego podsumowania jest Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego (zwanym dalej: POŚ lub Programem). Głównym celem POŚ jest dążenie do poprawy stanu środowiska na terenie województwa śląskiego, ograniczenie negatywnego wpływu emisji zanieczyszczeń na środowisko, ochrona i rozwój walorów środowiska oraz racjonalne gospodarowanie jego zasobami. Wyznaczone w programie cele i kierunki interwencji są zgodne z celami przyjętymi w krajowych i wojewódzkich dokumentach strategicznych, przy szczególnym uwzględnieniu Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2030” oraz Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030).

2. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Postępowanie w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przebiegało w czterech etapach:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko z organami wymienionymi w art. 57 oraz 58 ustawy;
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko;
- uzyskanie wymaganych opinii;
- zapewnienie udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

3. Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

O wymagane uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko dla dokumentu POŚ, Zarząd Województwa Śląskiego zwrócił się do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach pismem z dnia 24 kwietnia 2024 r. (pismo znak: OE-PS.7011.1.2023, OE-PS.KW-000250/24) oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego pismem z dnia 24 kwietnia 2024 r. (pismo znak: OE-PS.7011.1.2023, OE-PS.KW-000250/24)

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie art. 53 oraz art. 57 ustawy ooś, pismem WOOŚ.411.77.2024.AOK z dnia 22 maja 2024 r. uzgodnił zakres Prognozy zgodnie z art. 51 i 52 ustawy ooś podając również informacje dodatkowe, które powinny zostać zawarte w prognozie.

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem nr NS-NZ.9022.22.2.2024 z dnia 7 maja 2024 r. uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływana na środowisko zgodnie z art. 51 ustawy ooś.

4. Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Do przygotowania Prognozy oddziaływania na środowisko przystąpiono po przygotowaniu projektu POŚ. Prognoza została opracowana zgodnie z art. 51 i 52 ustawy ooś, a także z uzgodnionym zakresem z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

5. Uzyskanie wymaganych opinii

O wymagane opinie wystąpiono z wnioskami z dnia 12 lipca 2024 r. do poszczególnych organów tj. Ministra Klimatu i Środowiska (pismo znak: OE-PS.7011.1.2023, OE-PS.KW-000280/24), Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach (pismo znak: OE-PS.7011.1.2023, OE-PS.KW-000282/24), Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo znak: OE-PS.7011.1.2023, OE-PS.KW-000281/24).

Minister Klimatu i Środowiska w opinii z dnia 2 sierpnia 2024 r. (pismo znak: DSA-WKS.0311.35.2024.KFS), zaopiniował przedłożony projekt wnosząc uwagi. Wraz z pismem przekazano także uwagi wniesione przez jednostki podległe i nadzorowane przez Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz uwagi Ministerstwa Infrastruktury.

Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarny w opinii z dnia 25.07.2024 r. (pismo znak: NS-NZ.9022.23.4.2024), zaopiniował przedłożony projekt pozytywnie, bez wnoszenia uwag.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach na podstawie art. 54 oraz art. 57 ustawy ooś, pismem WOOŚ.410.273.2024.AOK z dnia 6 sierpnia 2024 r. zaopiniował przedłożony projekt dokumentu wraz z prognozą wnosząc uwagi.

Uwagi i wnioski przekazane przez ww. organy w ramach opiniowania projektu Programu oraz sposób ich rozpatrzenia przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1 Uwagi wniesione w trybie opiniowania projektu Programu wraz ze sposobem ich uwzględnienia

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
1.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 182: Nie wiadomo czego dotyczy kwota 25,1 mld euro. Zgodnie z Umową Partnerstwa (str. 174): „Całkowita alokacja środków unijnych dla Polski przeznaczonych na realizację Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027 wynosi 76 540 058 374 EUR”. Jeśli miało to dotyczyć tylko programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę i Środowiskom warto to bardziej precyzyjnie wskazać (w nawiasie lub przypisie) Projekty wspierające infrastrukturę i środowisko wspierane są też bowiem w programach regionalnych. Ponadto alokacja ze środków UE na realizację FEnIKS wynosi 24,2 mld euro.	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
2.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 182: Czego dotyczy ta kwota 10 750 mln euro? Zgodnie z Umową Partnerstwa z FS przewidziano dla Polski - 11 283 mln euro. Jest to co prawda tożsame z kwotą dostępną z FS w ramach Programu FEniKS, ale jak wskazano wyżej warto wcześniej doprecyzować czy mówimy o całym budżecie dla Polski czy tylko o konkretnym programie.	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
3.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 182 - 183: Czego mają dotyczyć kwoty przedstawione na wykresie - całkowitego budżetu programów czy tylko wkładu UE (warto to doprecyzować w tytule)? Wkład UE w ramach FEniKS wynosi 24,188 mld euro, budżet całkowity (razem z wkładem krajowym) 29,293 mld euro. W przypadku FEPW: wkład UE: 2 mld euro, budżet całkowity: 2,353 mld euro.	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
4.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 183: Ryc. 45 Planowany udział funduszy w Polsce z Programów unijnych - sprawdzone zostały programy nadzorowane przez MKiŚ, sugerujemy zweryfikować również pozostałe alokacje, na podstawie aktualnych wersji programów.	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
5.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 184: „Program FEniKS jest następcą unijnego Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ). Przeznaczony na jego realizację budżet ze środków UE wynosi ponad 24 mld euro i zostanie rozdysponowany poprzez dotacje, instrumenty finansowe i instrumenty łączące finansowanie zwrotne i dotacyjne. Głównym celem Programu jest poprawa warunków rozwoju kraju poprzez budowę infrastruktury technicznej i społecznej zgodnie z założeniami rozwoju zrównoważonego. W ramach programu fundusz zostanie przeznaczony m.in. na projekty środowiskowe, energetyczne oraz transportowe. Beneficjentami Programu są m.in.: przedsiębiorcy (MŚP, przedsiębiorstwa energetyczne - prowadzące działalność przesyłu, dystrybucji energii elektrycznej lub gazu), administracja publiczna (państwowa, rządowa, samorządowa), jednostki samorządu terytorialnego i ich związki oraz działające w ich imieniu jednostki organizacyjne.”	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
6.	Departament Funduszy Europejskich	Prognoza	Strona 184: Obowiązujący program na lata 2021-2027 został ustanowiony 29 kwietnia 2021 r. Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2021/783.	Uwzględniono	Uwaga dotyczy Programu.
7.	Departament Prawny	POŚ	Strona 131: W Tabeli 56 „Wykaz obszarów Natura 2000 w województwie śląskim w lp. 47 jest błędna nazwa specjalnego obszaru ochrony siedlisk o kodzie PLH240048, tj. Bagna nowej Wsi. Poprawna nazwa to Kościół w Sławkowie.	Uwzględniono	
8.	Departament Prawny	POŚ	Błędy w liczbie zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i pomników przyrody w porównaniu do danych z Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody (odpowiednio 27 zamiast 28 i 1471 zamiast 1506) pojawiają się w następujących miejscach: a. w - Prognoza POŚ: na str. 47 w ostatnim akapicie, na str. 48 w Tabeli 14 „Formy ochrony przyrody na terenie województwa śląskiego w lp. 7 i 8 i na str. 57 w pierwszym akapicie. b. w- POŚ śląskie na str. 128 w drugim akapicie i na str. 135 w pierwszym akapicie.	Częściowo uwzględniona	Zmieniono liczbę pomników przyrody i pozostawiono liczbę zespołów przyrodniczo-krajobrazowych. Wg CRFOP liczba ZPK w województwie śląskim wynosi 28, jednak w rzeczywistości istnieje 27. 2 rekordy w CRFOP dotyczą tego samego ZPK. Wynika to prawdopodobnie z faktu, że gmina Tarnowskie Góry

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
					przyjęła w 2023 roku uchwałę w sprawie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego „Park w Reptach i dolina rzeki Dramy” w granicach administracyjnych gminy Tarnowskie Góry. Uchwała ta nie tworzyła jednak nowego ZPK.
9.	Departament Adaptacji do Zmian Klimatu i Polityki Miejskiej	POŚ	Strona 150: Proponuje się usunięcie lub uzupełnienie na stronie 150 akapitu: Zmiana klimatu jest problemem, który należy rozwiązać jak najszybciej. W komunikacie Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów założono, że w 2020 r. społeczeństwo będzie odporne na zmiany klimatu. Należy uzupełnić ten akapit o wskazanie numeru komunikatu i roku wydania lub skreślić go jako nieaktualny. Należy zauważyć, że Komisja Europejska przyjęła nową strategię UE na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu (24 lutego 2021 r.), określającą drogę przygotowania się na nieuniknione skutki zmiany klimatu i uzyskania odporności na zmianę klimatu do 2050 r. - warto o tym wspomnieć w programie.	Uwzględniono	
10.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	Strona 22: W tab. 1 jest „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu”, powinno być: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia”, gdyż dalej jest 5 stref.	Uwzględniono	
11.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	Strona 22: W tab. 1 należy dodać wiersz: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony roślin”, 1 strefa.	Uwzględniono	
12.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	Strona 25 – 26 W Tab. 2 są błędy w klasyfikacji pod kątem ozonu i pyłu PM2,5. Dla ozonu powinny być każdorazowo podane wyniki dla poziomu docelowego (A lub C) i poziomu celu długoterminowego (D1, D2) a jest różnie w zależności od roku. Ponadto, dla ozonu w ogóle nie ma klasy A1 (tylko A/C/D1/D2). Część tabeli dla roku 2023 została skopiowana z raportu OR GIOŚ za 2023 r. dla woj. śląskiego, tylko, że tam PM2,5 był na końcu, a nie ozon. Dla pyłu PM2,5 dla fazy II powinno być A1 lub C1. Cała tabela do poprawy. W zał. 2 ta tabela wygląda ok.	Uwzględniono	
13.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	Strona 26: Pod tabelą należy stosować nazewnictwo poziom dopuszczalny/poziom docelowy (jak w rozporządzeniu MŚ w sprawie niektórych poziomów substancji w powietrzu) a nie wartość dopuszczalna. Benzo(a)piren nie ma wartości dopuszczalnych. Ma tylko jeden poziom docelowy.	Uwzględniono	
14.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	W rozdziale 6.1. powinny się również znaleźć wyniki rocznej oceny jakości powietrza pod kątem ochrony roślin (pod kątem NOX, SO2 i O3), gdyż w przypadku ozonu w woj. śląskim występują przekroczenia poziomu celu długoterminowego (klasa D2). Zgodnie z art. 91a ustawy - Prawo ochrony środowiska: „W przypadku występowania na obszarze województwa stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 6 [przekroczenia poziomu celu długoterminowego], osiągnięcie poziomów celów długoterminowych jest jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w art. 17”.	Uwzględniono	
15.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	Prognoza	Strona 62: W tab. 19 jest wymienione przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu, tylko nie jest doprecyzowane dla jakiego (są 2). Proponuję zmienić na „Przekroczenie poziomów celów długoterminowych dla ozonu (pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin) w obrębie prawie całego województwa” lub ewentualnie: „Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia w obrębie prawie całego	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			województwa i przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony roślin w obrębie strefy śląskiej”.		
16.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 23: Jest: „W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się: dwutlenek azotu (NO ₂), dwutlenek siarki (SO ₂) oraz ozon (O ₃).”, powinno być: „W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się: tlenki azotu (NO _x), dwutlenek siarki (SO ₂) oraz ozon (O ₃)”.	Uwzględniono	
17.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 28: Pod tab. 2 (rozdz. 5.1.1.) należy uzupełnić informacje o przekroczenia poziomu celu długoterminowego ozonu pod kątem ochrony roślin (w ogóle powinna być informacja odnośnie wyników oceny rocznej pod kątem ochrony roślin dla O ₃ , NO _x i SO ₂).	Uwzględniono	
18.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 44 Tab. 15 Jest: „Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu w obrębie całego województwa”, powinno być: „Przekroczenia poziomów celów długoterminowych dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia i ochrony roślin w obrębie całego województwa” lub ewentualnie: „Przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia w obrębie prawie całego województwa i przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony roślin w obrębie strefy śląskiej”.	Uwzględniono	
19.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 44: Jest: „- przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu w roku 2019-2023;”, powinno być: „- przekroczenie poziomów celów długoterminowych dla ozonu w latach 2019- 2023;”	Uwzględniono	
20.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 157: W Tab. 64 Jest: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu [szt.]”, powinno być: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia [szt.]”.	Uwzględniono	
21.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 157: W Tab. 64 Powinien zostać dodany wiersz: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony roślin [szt.]”, liczba stref: 1	Uwzględniono	
22.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Choć ozon troposferyczny jest zanieczyszczeniem wtórnym, trudnym do redukcji to w Tab. 64 str. 157 powinny być jednak wskazane inne zadania (ewentualnie jakiś komentarz; też najlepiej jeszcze gdzieś w tekście dodatkowo), poza tymi znajdującymi się w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych, bo zgodnie z art. 91a ustawy - Prawo ochrony środowiska: „W przypadku występowania na obszarze województwa stref, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 6 [przekroczenia poziomu celu długoterminowego], osiągnięcie poziomów celów długoterminowych jest jednym z celów wojewódzkich programów ochrony środowiska, o których mowa w art. 17”. Programy ochrony powietrza i plany działań krótkoterminowych nie dotyczą przekroczeń poziomów celów długoterminowych ozonu.	uwzględniono	W celach Programu uwzględniono zadanie pn. „Wdrażanie w Polsce nowych technologii w przemyśle mających na celu redukcję emisji prekursorów ozonu”.
23.	Departament Ochrony Powietrza i Negocjacji Klimatycznych	POŚ	Strona 178 Tab. 65 Jest: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu”, powinno być: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony zdrowia”.	Uwzględniono	
24.	Departament Ochrony Powietrza	POŚ	Strona 178 Tab. 65 Powinien zostać dodany wiersz: „Liczba stref, które uzyskały klasę D2 ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego dla ozonu pod kątem ochrony roślin”, liczba stref: 1.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
	i Negocjacji Klimatycznych				
25.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 23-24: Wybór wskaźnika: Użyty wskaźnik „Liczba instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych” jest nieadekwatny. Zamiast tego sugeruję użycie „Liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wyposażonych w punkt napraw”.	Uwzględniono	
26.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 25 - 60: Powielanie treści projektu bez dogłębnej analizy: Opisując stan środowiska zasadniczo skopiowano zapisy z projektu programu, nie podejmując głębszej refleksji nt. różnic pomiędzy wytworzonymi a przetworzonymi odpadami oraz brakiem – w większości przypadków – informacji nt. zdolności przerobowych instalacji dla poszczególnych strumieni odpadów. W rozdziale 6.12. pt.: „ Zagrożenia wynikające z braku realizacji projektowanego dokumentu” nie ma odniesień do gospodarki odpadami.	Uwzględniono	
27.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 44 – 45: Tabela 13 Użycie pojęcia odpady biodegradowalne: W tabeli wyszczególniono odpady takie jak „Papier i tektura” oraz „Biodegradowalne”. W ustawie o odpadach zdefiniowano termin „odpady ulegające biodegradacji”, który obejmuje również papier i tekturę. Należy doprecyzować, co rozumie się pod pojęciem „biodegradowalne”. Czy chodzi o bioodpady, czy może o odpady z ogrodów i parków lub odpady żywnościowe?	Uwzględniono	
28.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 45: Komunalne osady ściekowe. Rozbieżności w danych: Dokument wskazuje masę wytworzonych komunalnych osadów ściekowych na poziomie 59 378 Mg w roku 2022, co nie jest zgodne z danymi zawartymi w raporcie BDO, gdzie odnotowano 59 520,2681 Mg. Takie różnice mogą wpłynąć na planowanie i zarządzanie gospodarką osadową, dlatego niezbędne jest ujednoczenie tych danych. Jednostki miary: W dokumencie należy doprecyzować, że masa komunalnych osadów ściekowych jest wyrażana w [Mg s.m.] (megagramach suchej masy). Spójność danych z 2020 roku: Dokument oraz raport BDO wykazują zgodność danych dla masy osadów poddanych odzyskowi w 2020 roku, co jest pozytywnym aspektem, ale warto wzmocnić precyzję również dla kolejnych lat, w szczególności dla 2021 roku, gdzie masa ta według dokumentu wynosi 58 377 Mg, a według BDO 59 135,5369 Mg.	Częściowo uwzględniono	Uzupełniono jednostkę o [s.m.]. Nie wprowadzono zmian dot. masy osadów - w dokumencie pozostają dane pozyskane Sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2020-2022
29.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 82: Realizacja zadania „GO 2.1”: W punkcie GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów” zapisano „Budowa instalacji do gospodarowania wodami będzie w sposób długotrwały i pozytywny oddziaływała na środowisko przyrodnicze poprzez ograniczenie zaśmiecania terenów cennych przyrodniczo w skali regionu”. Nie jest jasne, jaki związek ma budowa instalacji do gospodarowania wodami z rozwojem systemu gospodarowania odpadami.	Uwzględniono	
30.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 86 -121: Powiązanie wyznaczonego zadania w POŚ na przedmiot ochrony: W tabeli 21 „Przewidywane potencjalne oddziaływania związane z realizacją zadań inwestycyjnych POŚ na poszczególne przedmioty ochrony w ramach sieci Natura 2000” jednym z wyznaczonych w POŚ zadań potencjalnie oddziaływujących na przedmioty ochrony dla większości przedmiotów ochrony [gatunek/siedlisko], np. rozmaitych ptaków czy też górskich łąk konietlicowych użytkowanych ekstensywnie (All. Polygono-Trisetion) jest „GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów”. Powstaje pytanie, czy faktycznie inwestycje gospodarki odpadami są lokowane na takich miejscach lub w ich okolicy.	Wyjaśnienie	W związku z koniecznością przerehabrowania rozdziału, treść tabeli została uogólniona w formie tekstu. Mając na uwadze brak sprecyzowania lokalizacji oraz bardzo dużą ogólność zadania jakim jest Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, nie można było kategorycznie stwierdzić, że nie będzie miało wpływu na wymienione siedlisko, należy jednak zaznaczyć, że jest to bardzo mało prawdopodobne

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
31.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 125: Poprawność użytego zapisu: W tekście dokumentu użyto stwierdzenia „Racjonalna gospodarka odpadami, zgodna z wyznaczonymi celami, powoduje zmniejszenie antropopresji na wody. W szczególności ograniczanie powstawania odpadów i ich ponowne wykorzystywanie, powoduje zmniejszenie zużycia wody na cele gospodarcze. Sprzyja temu zadania odnoszące się do selektywnego zbierania odpadów”. Wydaje się, że nie jest ono prawdziwe w każdym przypadku. Ponadto w ustawie o odpadach nie mówi się zasadniczo o „ponownym wykorzystaniu”. Zdefiniowano i stosuje się natomiast pojęcia: „przygotowanie do ponownego użycia”, „recykling”, „odzysk”.	Uwzględniono	
32.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 126: Słuszność przypuszczeń: W dokumencie znajduje się zapis „Negatywne oddziaływanie na jakość powietrza zidentyfikowano w obszarze Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów. Dotyczy to zadania GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów, jednak nie wszystkich inwestycji realizowanych w jego ramach. Największy wpływ na jakość powietrza mogą mieć zakłady termicznego przekształcania odpadów oraz składowiska odpadów”. Należy zauważyć, że dla zakładów termicznego przekształcania odpadów określone są bardzo rygorystyczne normy, co powoduje, że emisje są bardzo niskie, jeśli zakład jest właściwie eksploatowany. Należałoby zatem zweryfikować ten zapis.	Uwzględniono	
33.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 61-67: Nieprecyzyjne zapisy: W tabeli 19 „Główne problemy i zagrożenia środowiska” dla obszaru interwencji „6. Zasoby geologiczne” jako zagrożenie wpisano „Wypełnianie wyrobisk odpadami w ramach odzysku odpadów poza instalacjami”. Należy zauważyć, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 11 maja 2015 r. w sprawie odzysku odpadów poza instalacjami i urządzeniami (Dz. U. poz. 796) niektóre rodzaje odpadów są dopuszczone do wypełniania wyrobisk, więc należałoby doprecyzować te zapisy. Brak analizy mocy przerobowych instalacji: Dla obszaru interwencji „8. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów” nie odniesiono się do kwestii mocy przerobowych instalacji, w tym składowisk – czy są one wystarczające, np. w przypadku odpadów azbestu.	Częściowo uwzględniono	Nie odniesiono się do kwestii mocy przerobowych, ponieważ nie ma możliwości określenia, ile odpadów wytworzonych na terenie województwa zostanie przekazanych do instalacji, które funkcjonują na terenie województwa śląskiego i ile odpadów z terenu innych województw zostanie również przetworzonych w tych instalacjach. Nie zidentyfikowano zagrożenia co do niewystarczających mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów.
34.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 5: Wykaz skrótów. Jest: „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028”, a powinno być: „Krajowy plan gospodarki odpadami 2028” (zgodnie z uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028)	Uwzględniono	
35.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 18: Jest: „zakładanie nowoczesnych instalacji do odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych zamiast składowania ich”, a powinno być „zakładanie nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych zamiast składowania ich” (recykling jest procesem odzysku).	Uwzględniono	
36.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 66: Jest: „Postępowanie niezgodne z zapisami ustawy o odpadach”, powinno być: „Postępowanie niezgodne z przepisami ustawy o odpadach” (w ustawie znajdują się przepisy).	Uwzględniono	
37.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strona 88: W tabeli 21 „Przewidywane potencjalne oddziaływania związane z realizacją zadań inwestycyjnych POŚ na poszczególne przedmioty ochrony w ramach sieci Natura 2000” w kolumnie: „Zadania wyznaczone w POŚ potencjalnie oddziaływujące na przedmioty ochrony” po wyrazach „GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów.” pojawiają się wyrazy „modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów”, które wydają się być zbędne, bowiem stanowią powtórzenie.	Wyjaśnienie	W związku z koniecznością przeredagowania rozdziału, treść tabeli została usunięta.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
38.	Departament Gospodarki Odpadami	Prognoza	Strony 108-109: Pojawia się zapis: „GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budów.”, czyli zmieniona nazwa GO 2.1. Powinno być: GO 2.1. Rozwój systemu gospodarowania odpadami na terenie województwa, w tym modernizacja i budowa instalacji do przetwarzania odpadów.”	Uwzględniono	
39.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 19: Mylące sformułowanie celu: W dokumencie jednym z celów systemu gospodarki odpadami jest likwidacja składowisk niepełniających kryteriów prawnych i stwarzających zagrożenie. Proponuje się, aby przereklamować lub uogólnić ww. zapis w taki sposób, aby nie sugerował istnienia na terenie województwa starych- niespełniających wymagań prawnych składowisk odpadów (zgodnie z informacjami Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Urzędu Marszałkowskiego na terenie województwa istniało tylko jedno tego typu składowisko i zostało ono niedawno zamknięte).	Uwzględniono	
40.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 114: Brak wyjaśnienia dotyczącego rozbieżności w danych: W dokumencie zauważono różnice w ilości wytworzonych odpadów komunalnych w województwie między danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) a informacjami ze Sprawozdań z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego, które bazują na sprawozdaniach gmin z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Marszałek województwa odpowiada za weryfikację i zatwierdzanie sprawozdań gminnych, co powinno gwarantować poprawność i rzetelność przedstawionych danych. Jeżeli jednak została podjęta decyzja o prezentacji danych z różnych źródeł należy wyjaśnić różnice, lub np. rozważyć podawanie z jednego źródła, tak aby dane dla różnych lat były porównywalne.	Uwzględniono	Dodano informacje w rozdziale Metodyka sporządzania Programu (str. 11). Podstawowym źródłem danych był GUS. W rozdziale dotyczącym gospodarki odpadami dodatkowym źródłem informacji było Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2020-2022.
41.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strony 115-116: Tabela 49 Nomenklatura odpadów: W dokumencie użyto terminu "biodegradowalne", który nie jest zdefiniowany w ustawie o odpadach, gdzie stosuje się pojęcie "odpady ulegające biodegradacji", obejmujące także papier i tekturę. Wymaga to uściślenia, aby uniknąć niejednoznaczności. Należy wyjaśnić, czy chodzi o bioodpady, odpady z ogrodów i parków, czy też odpady żywnościowe.	Uwzględniono	
42.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 117: Brak informacji o selektywnie zebranych odpadach: W dokumencie brakuje informacji o tym, czy selektywnie zebrane odpady (szczególnie bioodpady) zostały zagospodarowane na terenie województwa oraz czy istnieją wystarczające moce przerobowe dla ich przetwarzania.	Nie uwzględniono	Ze względu na brak regionalizacji, trudno jest określić ile odpadów wytworzonych na terenie województwa przetworzono w instalacjach znajdujących się w tym województwie. POŚ jest dokumentem, który przedstawia stan środowiska w sposób ogólny. Szczegółowe informacje w zakresie gospodarki odpadami są ujęte w WPGO.
43.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 119: Moce przerobowe instalacji: Wymienione wartości dla mocy przerobowych instalacji komunalnych wymagają wyjaśnienia. Czy dotyczą one instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów? Brak jest oceny dostępnych pojemności składowisk odpadów, co może prowadzić do niewłaściwego planowania infrastruktury.	Uwzględniono	
44.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 120: Rozbieżności w danych: Podobnie jak w załączniku 1, odnotowano rozbieżności dotyczące mas wytworzonych osadów ściekowych. Dla lat 2020-2022 istnieją istotne różnice pomiędzy danymi z dokumentu a raportami BDO. Zaleca się ponowne zweryfikowanie tych informacji i ich korektę w finalnej wersji dokumentu.	Nie uwzględniono	Dane te pochodzą ze Sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2020-2022.
45.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 120: Ryc. 41 Kategoria „przekazane innym odbiorcom”: Wymaga doprecyzowania, co oznacza kategoria "przekazane innym odbiorcom". Czy odpady są przekazywane poza województwo? Brak precyzyjnych informacji o tym, co dzieje się z odpadami po ich przekazaniu, utrudnia ocenę efektywności systemu gospodarki odpadami.	Nie uwzględniono	Źródło z którego pozyskano dane (GUS) nie wskazuje konkretnie co oznacza ta kategoria sposobu zagospodarowania odpadów. Jest to przekazanie odpadów w celach odzysku lub unieszkodliwienia, w tym składowania. Ze względu na ogólny charakter

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
					dokumentu nie dokonano głębszej analizy w tym zakresie. Takie dane zawiera WPGO.
46.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 121: Procesy termicznego przekształcania: Istniejący zapis o niewielkim udziale procesów termicznego przekształcania w przetwarzaniu osadów ściekowych jest mylący. Procesy te, jeśli odbywają się z odzyskiem energii, stanowią proces odzysku. Warto sprecyzować, jakie procesy są stosowane w 21 instalacjach przetwarzających komunalne osady ściekowe, np. kompostowanie, fermentacja, spalanie. Odpady azbestu: Wzmianka o wytworzeniu większej ilości odpadów azbestowych niż unieszkodliwiono wymaga wyjaśnienia, co stało się z pozostałymi odpadami i czy istnieją wystarczające pojemności składowisk. Odpady medyczne i weterynaryjne: Brak informacji na temat unieszkodliwiania odpadów medycznych i weterynaryjnych oraz opis dostępnych instalacji przetwarzania tych odpadów (np. spalarnie) oraz ich zdolności przerobowych. Przetwarzanie olejów odpadowych: Przetworzono mniej olejów odpadowych niż wytworzono. Dokument nie wyjaśnia, co stało się z pozostałymi olejami oraz jakie instalacje przetwarzające te odpady funkcjonują w województwie.	Częściowo uwzględniono	Dopisano moce przerobowe instalacji przetwarzających poszczególne rodzaje odpadów. Pozostała część uwagi nie jest możliwa do uwzględnienia, ponieważ nie ma możliwości określenia ile odpadów wytworzonych na terenie województwa zostanie przekazanych do instalacji, które funkcjonują na terenie województwa śląskiego i ile tych odpadów zostało przetworzonych w instalacjach na terenie innych województw. Informacje o gospodarce odpadami na terenie województwa znajdują się w WPGO oraz w sprawozdaniu z realizacji WPGO.
47.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 122: Środki ochrony roślin: Unieszkodliwiono więcej przeterminowanych środków ochrony roślin niż wytworzono. Należy wyjaśnić, czy odpady te pochodziły z poprzednich lat lub z innych regionów, oraz opisać zdolności przetwórcze lokalnych instalacji. Zużyte baterie i akumulatory: Unieszkodliwiono więcej zużytych baterii i akumulatorów niż wytworzono. Dokument wymaga wyjaśnienia, jakie instalacje przetwarzają te odpady i jakie mają zdolności przetwórcze. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny: Dokument nie precyzuje, co stało się z niezagospodarowanym sprzętem elektronicznym, co utrudnia ocenę efektywności systemu przetwarzania odpadów tego rodzaju. Zużyte opony: Podobnie jak w przypadku sprzętu elektronicznego, brak informacji o losach pozostałych zużytych opon oraz zdolnościach instalacji do ich przetwarzania, wymaga uzupełnienia.	Częściowo uwzględniono	Dopisano moce przerobowe instalacji przetwarzających poszczególne rodzaje odpadów. Na potrzeby POŚ nie jest możliwe wykonanie szczegółowej analizy przemieszczania poszczególnych rodzajów odpadów. W instalacjach znajdujących się na terenie województwa mogą być przetwarzane odpady z innych województw a nie tylko te wytworzone na terenie województwa śląskiego. Bardziej szczegółowe dane wraz z ich analizą, w sposób szczegółowy opisujący zagadnienie gospodarki odpadami na terenie województwa, znajdują się w WPGO oraz w sprawozdaniu z WPGO.
48.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 123: Stacje demontażu pojazdów: Brakuje danych o łącznej wydajności stacji demontażu pojazdów, co jest kluczowe dla oceny zdolności systemu recyklingu w regionie. Odpady opakowaniowe: Należy uzupełnić informacje o losach niezagospodarowanych odpadów opakowaniowych oraz wydajności instalacji recyklingu poszczególnych frakcji materiałowych. Odpady z grup 01, 06, 10: Warto przedstawić szczegółowe dane na temat zagospodarowania odpadów z tych grup	Częściowo uwzględniono	Dopisano moce przerobowe instalacji przetwarzających poszczególne rodzaje odpadów. Szczegółowe dane dotyczące poszczególnych rodzajów odpadów wraz z ich analizą, znajdują się WPGO oraz w sprawozdaniu z WPGO.
49.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 124: Odpady z grupy 17: Podane dane nt. sposobów zagospodarowania odpadów z grupy 17 nie są jasne, bowiem przygotowanie do ponownego użycia i recykling stanowią procesy odzysku. Nie podano zdolności przerobowych instalacji przetwarzania tych odpadów. Zużycie surowców: W zdaniu „Podstawą tego kierunku jest wykorzystania odpadów w procesach produkcyjnych, a co za tym idzie ograniczenie zużycia surowców oraz zmniejszenie ilości składowanych odpadów, a także zwiększenie wykorzystania ich w ramach odzysku, w tym recyklingu” proponuje się dodać po wyrazie „surowców” wyraz „pierwotnych”, czyli „Podstawą tego kierunku jest wykorzystanie odpadów w procesach produkcyjnych, a co za tym idzie ograniczenie zużycia surowców pierwotnych oraz zmniejszenie ilości składowanych odpadów, a także zwiększenie wykorzystania ich w ramach odzysku, w tym recyklingu”. PEP 2030: Zbędne jest wypisywanie z PEP 2030 wszystkich celów operacyjnych i zadań, z których część nie dotyczy lub nie należy do kompetencji województwa (np. aktualizacja Krajowego planu gospodarki odpadami 2022 czy transpozycja przepisów UE	Częściowo uwzględniono	Nie uwzględniono części uwagi dotyczącej mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów z grupy 17 - w sprawozdaniu brak danych na ten temat ("Brak raportu z BDO").

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			w ramach tzw. Pakietu odpadowego). Należałoby wskazać zadania, które są/mają być realizowane na terenie województwa.		
50.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 126: Nadinterpretacja: Należy wykreślić wyrazy „a od 2023 r. ilość tych odpadów stale malała, w 2030 r”. Jest rok 2024 r., więc trudno mówić, że od 2023 r. ilość odpadów stale malała. Wobec powyższych uwag nie jest jasne, na jakiej podstawie wyciągnięto wniosek o zapewnieniu wystarczających mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów.	Uwzględniono	Wniosek wyciągnięto na podstawie mocy przerobowych instalacji znajdujących się na terenie województwa, w stosunku do masy odpadów wytworzonych.
51.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strony 171 i 179: Wybór wskaźnika: Dla kierunku interwencji „GO 2. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz wzrost efektywności systemu zbierania i zwiększanie udziału tych odpadów poddanych procesom odzysku” nie jest adekwatnym wskaźnikiem „Liczba instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych”. Powinna to być raczej liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych wyposażonych w punkt napraw”.	Uwzględniono	
52.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 7: Wykaz skrótów. Jest: „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2028”, a powinno być: „Krajowy plan gospodarki odpadami 2028” (zgodnie z uchwałą nr 96 Rady Ministrów z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie Krajowego planu gospodarki odpadami 2028).	Uwzględniono	
53.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 19: Jest „zakładanie nowoczesnych instalacji do odzysku, recyklingu oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych zamiast składowania ich”, a powinno być „zakładanie nowoczesnych instalacji do odzysku, w tym recyklingu, oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych zamiast składowania ich” (recykling jest procesem odzysku).	Uwzględniono	
54.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 124: Jest: „Głównym założeniem GOZ jest zamknięcie cyklu życia produktu, kierując się hasłami: produkcja – użytkowanie – wykorzystanie odpadu w kolejnym cyklu produkcyjnym.”, a powinno być: „Głównym założeniem GOZ jest zamknięcie cyklu życia produktu, kierując się hasłami: produkcja – użytkowanie – wykorzystanie odpadów w kolejnym cyklu produkcyjnym.” (w ustawie o odpadach zostało zdefiniowane pojęcie „odpady”, zatem w liczbie mnogiej).	Uwzględniono	
55.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 127: Jest: „Postępowanie niezgodne z zapisami ustawy o odpadach.”, powinno być: „Postępowanie niezgodne z przepisami ustawy o odpadach.” (w ustawie znajdują się przepisy).	Uwzględniono	
56.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Strona 188: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) zostało wylistowane dwukrotnie w spisie aktów prawnych.	Uwzględniono	
57.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Brak pełnych danych o gospodarce odpadami: W dokumencie brakuje szczegółowych informacji na temat zagospodarowania części wytworzonych odpadów oraz zdolności przerobowych instalacji. Bez tych informacji trudno jest ocenić faktyczny stan gospodarki odpadami w województwie, co może utrudniać właściwe planowanie działań ochronnych.	Częściowo uwzględniono	W dokumencie opisano łączne moce przerobowe instalacji przetwarzających poszczególne rodzaje odpadów, jednakże bardziej szczegółowe informacje dotyczące gospodarki odpadami na terenie województwa znajdują się w WPGO oraz w sprawozdaniu z WPGO.
58.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Pominięcie kwestii marnotrawstwa żywności: Projekt nie zawiera informacji na temat strategii przeciwdziałania marnotrawstwu żywności oraz zapobiegania powstawaniu odpadów żywnościowych, co jest ważnym elementem współczesnej gospodarki o obiegu zamkniętym.	Uwzględniono	
59.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Brak działań zapobiegających powstawaniu odpadów tekstylnych: Nie uwzględniono kwestii związanych z odpadami tekstylnymi, które stanowią istotny problem ekologiczny i wymagają uregulowania w ramach regionalnych programów ochrony środowiska.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
60.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Niespójność w stosowaniu źródeł danych: W projekcie Programu Ochrony Środowiska do diagnozy stanu istniejącego gospodarki odpadami oraz prognozy ilościowej wytwarzanych odpadów komunalnych w województwie śląskim użyto danych z GUS. Natomiast wskaźniki monitorowania Programu w obszarze gospodarki odpadami (takie jak: masa odebranych odpadów komunalnych ogółem, masa odpadów komunalnych zebranych selektywnie, masa odpadów komunalnych odebranych jako zmieszane odpady komunalne) opracowano na podstawie gminnych sprawozdań.	Uwzględniono	Dodano informacje w rozdziale Metodyka sporządzania Programu (str. 11). Podstawowym źródłem danych był GUS. W rozdziale dotyczącym gospodarki odpadami dodatkowym źródłem informacji było Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa śląskiego za lata 2020-2022.
61.	Departament Gospodarki Odpadami	POŚ	Rozbieżności w danych: rozbieżności te mogą prowadzić do wielu poważnych problemów. Przede wszystkim utrudniają one precyzyjne planowanie i prognozowanie gospodarki odpadami, co skutkuje nieefektywnym wykorzystaniem zasobów finansowych i infrastrukturalnych. Nieściśle dane mogą prowadzić do błędnego zarządzania odpadami, co zwiększa zagrożenie dla środowiska i zdrowia publicznego. Dodatkowo, takie rozbieżności mogą utrudniać ocenę skuteczności programów związanych z gospodarką odpadami.	Nie uwzględniono	Nie wskazano jakich danych uwaga dotyczy. Dane w zakresie gospodarki odpadami zostały poprawione zgodnie z innymi komentarzami.
62.	Departament Edukacji i Komunikacji	-	Wytyczenie celów związanych z edukacją ekologiczną społeczeństwa jako elementów Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego: konieczność edukowania mieszkańców województwa w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatycznym oraz możliwości korzystania z programów dofinansowujących inwestycje ekologiczne w gospodarstwach domowych.	Uwzględniono	
63.	Departament Geologii	-	W rozdziale 6.7 (załącznik 1) oraz w rozdziale 5.6 (załącznik 2) „Zasoby geologiczne” odwołano się do danych z Bilansu zasobów złóż kopalin wg stanu na 31.12.2022 r., natomiast są już dostępne bardziej aktualne informacje wg stanu na koniec 2023 r.	Uwzględniono	
64.	Departament Geologii	-	W rozdziale 6.7 (załącznik 1) podano, że kopaliny występujące na terenie woj. śląskiego można podzielić na 4 grupy, natomiast w rozdziale 5.6 (załącznik 2) jest mowa o 5 grupach.	Uwzględniono	
65.	Departament Geologii	Prognoza	W tabeli 23 „Prognozowany wpływ realizacji zadań POŚ na wybrane obszary środowiska” nie określono wpływu dla pkt 26.	Uwzględniono	
66.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 41, rozdz. 6.7. Zasoby geologiczne – akapit 1 Kopaliny znajdujące się na obszarze województwa śląskiego można podzielić na 4 grupy. Są to: surowce energetyczne (węgiel kamienny), surowce metaliczne (...). W granicach województwa śląskiego (jak wskazuje tab. 12) udokumentowane są złoża gazu ziemnego i metanu z pokładów węgla, w związku z czym powinno się je wskazać w nawiasie.	Uwzględniono	
67.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 41, tab. 12. – nagłówek W nagłówku 3 kolumny powinno być Zasoby bilansowe, a nie Zasoby bilansowa.	Uwzględniono	Dane pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.
68.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 41, tab. 12. – wiersz 3. Wyjaśnić wartość zasobów bilansowych węgla kamiennego. W Bilansie na koniec 2022 r. jest 51 727 508 tys. t. (w tabeli wskazano 51 727 510 tys. t). Wyjaśnić należy wartość zasobów przemysłowych węgla kamiennego. W Bilansie na koniec 2022 r. jest 3 826 335 tys. t. (w tabeli wskazano 3 826 340 tys. t).	Uwzględniono	Dane pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.
69.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 41, tab. 12. – wiersz 4. Wyjaśnić wartość zasobów bilansowych rud cynku i ołowiu. W Bilansie na koniec 2022 r. jest 91 937 tys. t. (w tabeli wskazano 91 940 tys. t).	Uwzględniono	Dane pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.
70.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 42, tab. 12. – wiersz 9. Wyjaśnić wartość zasobów bilansowych surowców ilastych do produkcji cementu. W Bilansie na koniec 2022 r. jest 100 795 tys. t. (w tabeli wskazano 100 795 000 tys. t).	Uwzględniono	Dane pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.
71.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 42, tab. 12. – wiersz 11. Wyjaśnić wielkość wydobycia wapieni i margli przemysłu wapienniczego. W Bilansie na koniec 2022 r. jest 13 tys. t. (w tabeli wskazano 0 tys. t).	Uwzględniono	Dane pochodzą z Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31.12.2023 r.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
72.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 42, akapit pod tabelą. Złoże Kaczyce I nie jest złożem perspektywicznym ale złożem rozpoznany wstępnie, posiadającym udokumentowane zasoby bilansowe. Błędnie podano jednostkę zasobów gazu ziemnego – Mg zamiast m3.	Uwzględniono	
73.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 42, akapit trzeci. Błędnie podano jednostkę zasobów bilansowych węgla kamiennego – tys. Mg/m3 zamiast Mg.	Uwzględniono	
74.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 43, akapit drugi. Złoża soli kamiennej występują w jednym złożu pokładowym Rybnik-Żory Orzesze. Zasoby bilansowe w 2022 r. wynosiły 2,1 mln Mg. Wg Bilansu na koniec 2022 r. jest to 2 098,6 mln t.	Uwzględniono	
75.	Departament Geologii	Prognoza	Str. 43, akapit piąty. Ich łączne zasoby bilansowe wynosiły 100 795 mln Mg, żadne ze złóż nie było eksploatowane. Wg Bilansu na koniec 2022 r. jest to 100,8 mln t.	Uwzględniono	
76.	Departament Geologii	POŚ	str. 68. Pkt 5.4.1. Liczba GZWP i LZWP w trzecim akapicie wymaga zweryfikowania (powinno być: 24 zbiorniki w tym: 16 GZWP i 8 LZWP) oraz należałoby uzupełnić informacje o wyznaczonych, projektowanych i udokumentowanych obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych.	Uwzględniono	Uzupełniono informację o wyznaczonych i projektowanych obszarach ochronnych GZWP. Liczba zbiorników wód podziemnych początkowo wynosiła 23, poprawiono na 24. Jednak zgodnie z udostępnionymi danymi przez PIG-PIB jest to 17 GZWP i 7 LZWP.
77.	Departament Geologii	POŚ	str. 69 – Ryc. 14. Na mapie Cieki (Linie) powinny być schowane pod sztuczne zbiorniki, tak by rzeki nie płynęły na sztucznych zbiornikach. Wymaga zmiany kolejności wyświetlania warstw.	Uwzględniono	
78.	Departament Geologii	POŚ	str. 70 – w 2 akapicie niezgodność danych z Ryc. 15 (na Rycinie widoczny co najwyżej 1 JCWP o dobrym stanie)	Uwzględniono	
79.	Departament Geologii	POŚ	str. 71 – weryfikacji wymaga liczba GZWP i LZWP. Należy dodać informacje o obszarach ochronnych zbiorników wód podziemnych. Czy zostały ustanowione, czy są w trakcie projektowania lub dokumentowania. (GZWP nr 330 ma już wyznaczone obszary ochronne, uchwalone Rozporządzeniem Wojewody Śląskiego z dnia 25 września 2023 r. w sprawie ustanowienia obszaru ochronnego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 330 – Zbiornik Gliwice. (DZ. URZ. WOJ. SLA 2023.7220). Dla GZWP 346 i 409 zatwierdzone zostały dodatki do dokumentacji hydrogeologicznych w związku z ustanowieniem obszarów ochronnych). Dodatkowo wymienione GZWP zostały udokumentowane i stanowią już w chwili obecnej strategiczne zasoby zaopatrzenia w wodę – do wykreślenia „lub mogą stanowić w przyszłości”.	Uwzględniono	
80.	Departament Geologii	POŚ	str. 72 – tabela 32. weryfikacji wymaga liczba zbiorników. W tabeli warto dodać powierzchnię oraz wielkość zasobów dyspozycyjnych oraz informację czy zbiornik położony w całości czy w części w obrębie województwa. Dodatkowo GZWP 445 ma nieprawidłową stratyografię (powinno być Cr-Pg).	Uwzględniono	
81.	Departament Geologii	POŚ	str. 73 – Ryc. 16. Brakuje numerów zbiorników na wydzieleniach, pomiędzy GZWP 348 i 445 oraz fragmentami zbiorników we wschodniej części przy granicy województwa w okolicy GZWP 335 i 328.	Uwzględniono	
82.	Departament Geologii	POŚ	str. 73. Nie precyzyjne określenie największych ujęć wód podziemnych. Pod jakim względem największe? Ilości studni na ujęciu, czy wielkości zasobów eksploatacyjnych? Dla jakiego rejonu zostały określone zasoby eksploatacyjne wód podziemnych w 2022 r? Czy dla wszystkich ujęć w województwie, czy wspomnianych wyżej największych ujęć? Błędna jednostka zasobów (chyba powinno być 972,0 m3/h) Niezrozumiały zapis o eksploatacyjnych wodach podziemnych. Czy dotyczy to wielkości poboru wód podziemnych, czy wielkości zasobów eksploatacyjnych ustalonych dla ujęć na terenie całego województwa?	Uwzględniono	Przeredagowano zdania. Dodano informację pod jakim względem największe. Źródłem danych jest GUS, informacja dotyczy województwa śląskiego.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
83.	Departament Geologii	POŚ	str. 74. (1 akapit) Należy wskazać, że podstawę podziału na klasy jakości tj. rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych. (Dz.U. 2019 poz. 2148)	Uwzględniono	
84.	Departament Geologii	POŚ	str. 74. Tabela 33. Należy dodać podział klas na dobry i słaby stan chemiczny wód (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu jednolitych części wód podziemnych - Klasy jakości wód podziemnych I–III oznaczają dobry stan chemiczny, a klasy jakości wód podziemnych IV i V oznaczają słaby stan chemiczny.)	Uwzględniono	
85.	Departament Geologii	POŚ	str. 74. Tekst pod tabelą 33. Należy przereklamować i odnieść się do stanu wód wg powyższej uwagi. W opisie warto wskazać, które klasy oznaczają dobry/słaby stan chemiczny.	Częściowo uwzględniono	Dodano informację dotyczące klas jakości wody. Opis uwzględniający podział na klasy pozostawiono ze względu na to, że jest bardziej szczegółowy.
86.	Departament Geologii	POŚ	str. 75. Ryc. 18 – brak numerów JCWPd przy granicach województwa. Po między JCWPd 145 i 146, na zachód od JCWPd 143 i 128, na południe od JCWPd 113 i na północy przy JCWPd 82.	Uwzględniono	
87.	Departament Geologii	POŚ	str. 75. należy odnieść się do liczby JCWPd, a nie punktów pomiarowych. Należy wskazać które JCWPd i z jakiego względu mają słaby stan chemiczny. Warto zamieścić informację jaki jest stopień wykorzystania dostępnych do zagospodarowania zasobów wód podziemnych w analizowanym przypadku (stopień aktualnego poboru wód podziemnych względem zasobów dyspozycyjnych). Należy dopisać jakim konkretnie zmianom podlega zwierciadło wód podziemnych ze względu na działalność człowieka? Który ze skutków określonych w § 10 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. (Dz.U. 2019 poz. 2148) występuje w opisywanych JCWPd?	Częściowo uwzględniono	Dodano informację o powodach oceny JCWPd w zakresie słabego stanu ilościowego lub chemicznego, Dodano informacje o zasobach dyspozycyjnych i poborze w poszczególnych JCWPd oraz informacje odnośnie położenia zwierciadła wód podziemnych. Nie zidentyfikowano występowania spowodowanych działalnością człowieka skutków, określonych w § 10 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 11 października 2019 r. (Dz.U. 2019 poz. 2148)
88.	Departament Geologii	POŚ	str. 88. Kopaliny w postaci wód termalnych, leczniczych i solanek w zdecydowanej większości należą do kopaliny odnawialnych (proponuje się uściślenie). Należy dopisać informację o braku udokumentowanych złóż solanek na terenie województwa.	Uwzględniono	
89.	Departament Geologii	POŚ	str. 89. – Ryc. 23 - Mapa mało czytelna. W objaśnieniach do usunięcia solanki, które nie występują na mapie.	Uwzględniono	
90.	Departament Geologii	POŚ	str. 90. – Tabela 40 – Opis kolumn zasoby dyspozycyjne i wydobyte jest nieprawidłowy, ponieważ dotyczy tylko wybranych ujęć zgodnie z tab. 41.	Uwzględniono	
91.	Departament Geologii	POŚ	str. 95. – Tabela 41 - Proponuję dodanie kolumny z lokalizacją ujęcia ze względu, na przytoczony w tekście powyżej tabeli, miejsce złóż wód leczniczych i termalnych	Uwzględniono	
92.	Departament Geologii	POŚ	str. 96. – Tabela 42 – uwagi jak do Tabeli 40	Uwzględniono	
93.	Departament Geologii	POŚ	str. 97. – Zasoby wód termalnych i leczniczych w zdecydowanej większości są odnawialne	Uwzględniono	
94.	Departament Geologii	POŚ	W tabeli 64 „Cele, kierunki interwencji oraz zadania” niezbyt zrozumiałym jest związek pomiędzy wskaźnikiem: Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopaliny (cel: Zrównoważona gospodarka zasobami geologicznym), a zadaniami, które są tam przypisane (np. Ocena i dokumentowanie zasobów metanu z pokładów węgla (MPW) jako kopaliny głównej i towarzyszącej oraz promowanie gospodarczego wykorzystania metanu). W ocenie WSG realizacja tych zadań nie będzie miała wpływu na zmniejszenie liczby punktów niekoncesjonowanego wydobycia.	Uwzględniono	Usunięto wskaźnik ‘Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopaliny’, a dodano do Programu następujące wskaźniki: Liczba czynnych zakładów górniczych, w których odbywa się wydobywanie: podziemne (P) i odkrywkowe (O); Liczba otwartych zakładów górniczych w danym roku: podziemne (P) i odkrywkowe (O);

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
					Liczba zakładów górniczych w procesie likwidacji / zlikwidowane w danym roku: podziemne (P) i odkrywkowe (O)".
95.	Departament Geologii	POŚ	Do ewentualnej weryfikacji: określenie w przypadku wartości docelowej wskaźnika dla: Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopalin podaje się 150 (np. tabela 65 Wskaźniki monitorowania Programu - załącznik 2), a w innym miejscu 0 (np. tabela 64 „Cele, kierunki interwencji oraz zadania” - załącznik nr 2).	Uwzględniono	Usunięto wskaźnik 'Liczba punktów niekoncesjonowanego wydobycia kopalin'.
96.	Departament Geologii	POŚ	Nie podano szacunkowych kosztów realizacji zadań związanych z zasobami geologicznymi (rozdział 10.1)	Nie uwzględniono	Zadania są realizowane głównie w ramach sił własnych. Na etapie sporządzenia Programu nie ma możliwości oszacowania kosztów.
97.	Departament Geologii	POŚ	Str. 88, akapit trzeci Analogicznie jak w 1. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
98.	Departament Geologii	POŚ	Str. 90, tab. 40 Analogicznie jak w uwagach dot. tab. 12 w załączniku 1.	Uwzględniono	
99.	Departament Geologii	POŚ	Str. 90, akapit pierwszy, dot. gazu ziemnego. Analogiczne jak w 7. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
100.	Departament Geologii	POŚ	Str. 91, akapit pierwszy Zasoby przemysłowe MPW w 2022 r. wynosiły 10 564,32 mln m3. Wydobycie metanu w wyniku odmetanowania kopalń wyniosło 30 857 mln m3. Wg Bilansu na koniec 2022 r. jest to 308,57 mln m3.	Uwzględniono	
101.	Departament Geologii	POŚ	Str. 91, akapit drugi, dot. węgla kamiennego. Obecnie 80,05% udokumentowanych zasobów bilansowych polskich węgla kamiennych występuje w tym zagłębiu. W załączniku 1 podana jest wartość 79,99%. Ujednolicić.	Uwzględniono	
102.	Departament Geologii	POŚ	Str. 92, akapit dot. soli kamiennej. Analogiczne jak w 10. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
103.	Departament Geologii	POŚ	Str. 92, akapit dot. surowców ilastych do produkcji cementu. Analogiczne jak w 11. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
104.	Departament Geologii	POŚ	Str. 93, akapit dot. kamieni łamanych i blocznych. Surowce te wykorzystywane są głównie w budownictwie oraz do budowy dróg. Rozróżnia się 2 grupy surowca: • kamienie łamane i bloczne (dolomit, wapień, wapień dolomityczny) - grupa I; • kamienie łamane i bloczne (piaskowce) - grupa II. Jest wiele więcej rodzajów skał które mogą stanowić surowiec w postaci kamieni łamanych i blocznych. Należy przeredagować.	Uwzględniono	
105.	Departament Geologii	POŚ	Str. 95, tab. 42. Wiersz dot. węgla kamiennego. Należy zweryfikować poprawność danych dotyczących roku 2020. Wg bilansu ze stanem na dzień 31 XII 2020 r. wartości są następujące: - zasoby bilansowe GZW: 51 533 112 tys. t, - zasoby przemysłowe GZW: 4 197 296 tys. t, - wydobycie: 42 345 tys. t. Natomiast w tabeli podano: - zasoby bilansowe GZW: 52 244 912 tys. t, - zasoby przemysłowe GZW: 4 162 154 tys. t, - wydobycie: 56 807 tys. t. Dla danych dotyczących roku 2022, analogicznie jak w 3. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
106.	Departament Geologii	POŚ	Str. 95, tab. 42. Wiersz dot. rud cynku i ołowiu. Należy zweryfikować poprawność danych dotyczących roku 2020. Wg bilansu ze stanem na dzień 31 XII 2020 r. wartości są następujące: - zasoby bilansowe: 90 979 tys. t, - zasoby przemysłowe: 2 052 tys. t, - wydobycie: 1 435 tys. t. Natomiast w tabeli podano: - zasoby bilansowe: 149 070 tys. t, - zasoby przemysłowe: 3 757 tys. t, - wydobycie: 1 510 tys. t. Dla danych dotyczących roku 2022, analogicznie jak w 4. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
107.	Departament Geologii	POŚ	Str. 95, tab. 42. Wiersz dot. rud dolomitów. Należy zweryfikować poprawność danych dotyczących roku 2020. Wg bilansu ze stanem na dzień 31 XII 2020 r. wartości są następujące: - zasoby bilansowe: 467 210,73 tys. t, - zasoby przemysłowe: 104 888,27 tys. t, - wydobyte: 2 457,42 tys. t. Natomiast w tabeli podano: - zasoby bilansowe: 469 760 tys. t, - zasoby przemysłowe: 107 437 tys. t, - wydobyte: 2 589 tys. t.	Uwzględniono	
108.	Departament Geologii	POŚ	Str. 96, tab. 42. Wiersz dot. rud wapieni i margli przemysłu wapienniczego. Analogiczne jak w 6. uwadze do załącznika 1.	Uwzględniono	
109.	Departament Geologii	POŚ	Str. 97, tab. 44 – szanse. Rekultywacje terenów zdegradowanych i przywracanie im funkcji użytkowych. Powinno być: funkcji użytkowych i przyrodniczych.	Uwzględniono	
110.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 25/ rozdział 6.1.Powietrze atmosferyczne Proszę uzupełnić tabelę 2 zgodnie z tabelą 2 z zał. 2 oraz przenieść przypisy z tej tabeli.	Uwzględniono	
111.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 27/ rozdział 6.1.Powietrze atmosferyczne Proszę poprawić tabelę 3 zgodnie z tabelą 1 z zał. 2.	Uwzględniono	
112.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 34/ rozdział 6.4.Wody powierzchniowe W zdaniu: Województwo śląskie leży na terenie 7 regionów wodnych: Małej Wisły, Środkowej Wisły, Górnej Wisły, Górnej Odry, Środkowej Odry, Warty, Czadeczki. Zamiast Górnej Wisły należy wpisać Górnej Zachodniej Wisły.	Uwzględniono	
113.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 34/ rozdział 6.4.Wody powierzchniowe Zdanie: W ramach badań wykonuje się klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu (potencjału) ekologicznego. Proponuję poprawić: W ramach badań wykonuje się klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu/ potencjału ekologicznego.	Uwzględniono	
114.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 35/ rozdział 6.4.Wody powierzchniowe Zdanie: Zły stan chemiczny wód spowodowany był głównie przekroczeniami zawartości difenyloterów bromowanych w biece, benzo(a)pirenu w wodzie oraz heptachloru. Proponujemy poprawić na: Zły stan chemiczny wód spowodowany był głównie przekroczeniami zawartości difenyloterów bromowanych i heptachloru w biece, oraz benzo(a)pirenu i fluorantenu w wodzie.	Uwzględniono	
115.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 35/ rozdział 6.4.Wody powierzchniowe Jedynie wody 1 JCWP zaklasyfikowano do dobrego stanu wód (JCWP PLRW2000021298 – Matylda). Wszystkie jcwp w województwie śląskim zaklasyfikowano do złego stanu wód.	Uwzględniono	
116.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 35/ rozdział 6.4.Wody powierzchniowe Na mapie poprawić kolor zaznaczenia dla jcwp Matylda na czerwony. Proponuję również zmienić podpis pod rysunkiem na taki jak w zał. 2. „Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego” na: Ocena stanu JCWP znajdujących się na terenie województwa śląskiego w latach 2016 – 2021.	Uwzględniono	
117.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 37/ rozdział 6.5.Wody podziemne Ad. Ryc. 4 Stan jakości wód podziemnych w punktach pomiarowokontrolnych w 2022 r. Proponujemy zmianę w nazwie ryciny na: Klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w 2022 r. Kolorystyka wykresu nie koresponduje z przyjętym formatowaniem dla określenia klas jakości wód podziemnych prezentowanym w raportach GIOŚ/PIG-PIB.	Częściowo uwzględniono	Zmieniono podpis ryciny. Kolorystyka wykresu nie odnosi się do formatów używanych przez inne instytucje w związku z tym pozostawiono obecną.
118.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 38/ rozdział 6.5.Wody podziemne Ad. Tabela 7 Stan jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w latach 2019-2022. Proponujemy zmianę w nazwie tabeli na: Klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w latach 2019-2022. W tabeli zamieniono dane z roku 2019 i 2021. Dane prezentowane w kolumnie 2019 to	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			wyniki klasyfikacji z 2021 roku, natomiast w kolumnie 2021 podano wyniki klasyfikacji z 2019 roku.		
119.	Departament Instrumentów Środowiskowych	Prognoza	Strona 64/ rozdział 8. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu. Ad. Tabela 19 Główne problemy i zagrożenia środowiska W obszarze interwencji 4. Gospodarowanie wodami jako problem podano „Występowanie JCWPd, w których stan został określony jako zły albo słaby”. Prosimy o zmianę zapisu na: Występowanie JCWPd, w których stan został określony jako słaby. Stan jednolitej części wód podziemnych ocenia się wyłącznie jako dobry lub słaby. Nie stosuje się nomenklatury zły stan JCWPd.	Uwzględniono	
120.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 23/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza „ W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin uwzględnia się: tlenki azotu (NOx) zamiast dwutlenek azotu (NO2).	Uwzględniono	
121.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 25/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza Tabela 1 – zamiast Metoda pomiaru – Typ pomiaru Adresy stacji do korekty (dodano numer ulicy): Dąbrowa Górnicza, ul. Tysiąclecia 25, Częstochowa, ul. Armii Krajowej 2, Bielsko-Biała, ul. Sternicza 4, Pszczyna, ul. Stefana Batorego 24.	Uwzględniono	
122.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 27/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza W tekście...ze względu na ochronę zdrowia ludzi Tabela 2 :rok 2019 PM2,5 miasto Częstochowa ma być A,A1 rok 2020 PM2,5 miasto Częstochowa ma być A,A1 W tabeli proszę pogrubić C, C1, D2, pozostałe bez pogrubienia czcionki.	Uwzględniono	
123.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 28/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, ołowiu, arsenu, kadmu oraz niklu w pyłe zawieszonym PM10 ma być: Dla pozostałych zanieczyszczeń tj. dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu oraz ołowiu, arsenu, kadmu, niklu w pyłe zawieszonym PM10.	Uwzględniono	
124.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 29/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza Pierwszy akapit...ma być (emisja powierzchniowa, tzw. niska emisja)	Uwzględniono	
125.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 30/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza Przypis 17 (u dołu strony) – na końcu zdania niepotrzebny nawias.	Uwzględniono	
126.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 31/ rozdział 5.1.Ochrona klimatu i jakości powietrza Tabela 6 rok 2020 wartość dla benzo(a)pirenu ma być 278,8.	Uwzględniono	
127.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 46/ rozdział 5.2. Zagrożenia hałasem 5.2.1. Ocena stanu akustycznego środowiska Proponujemy rozwinięcie opisu wskaźników LDWN oraz LN, z dokładnym wytłumaczeniem, czym są te wskaźniki.	Uwzględniono	
128.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 53/ rozdział 5.2. Zagrożenia hałasem 5.2.1.2. Hałas kolejowy W tekście występuje zła numeracja tabeli dotyczącej całkowitej liczby osób dotkniętych szkodliwymi skutkami hałasu, podano że jest to numer 33 a według wcześniejszej tabeli powinien być to numer 23. Wpływa to na błędy w numeracji kolejnych tabel. Proponujemy zmianę zdania „Zgodnie z analizą sporządzoną w ramach strategicznej mapy hałasu dla kolei głównych” na „Zgodnie z analizą sporządzoną w ramach strategicznej mapy hałasu dla głównych linii kolejowych” – zgodnie z art. 118 ust. 2 ustawy z dnia 27.04.2001 r. Prawo ochrony środowiska, w myśl której strategiczne mapy hałasu sporządza się dla głównych linii kolejowych.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
129.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 54/ rozdział 5.2. Zagrożenia hałasem 5.2.1.2. Hałas kolejowy W tekście zła numeracja tabeli, powinien być numer 23, a nie 1. W tekście jest wymieniona mapa 2, której nie ma w dalszej części opracowania.	Uwzględniono	
130.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 55/ rozdział 5.2. Zagrożenia hałasem 5.2.1.2. Hałas kolejowy W tekście w wymienionych punktach, ostatni z nich nie pasuje do reszty tekstu.	Uwzględniono	
131.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 59/ rozdział 5.2. Zagrożenia hałasem 5.2.3. Efekty realizacji poprzedniego Programu W tekście podano 14 zadań, a według „POŚ dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024” z którego brano powyższe dane jest ich 13. W odniesieniu do zdania „Analiza rezultatów diagnozy stanu istniejącego wskazuje na obniżenie emisji hałasu do środowiska w województwie śląskim”, uszczegółowić na podstawie jakich danych wyciągnięto takie wnioski. Zdanie „komponent związany z hałasem był realizowany w ramach 2 celów operacyjnych obejmujących 14 zadań.” i następnie wymieniono dwa punkty. Proponujemy zmianę tego zdania ponieważ wynika z niego że w podpunktach wymieniono zadania a nie cele.	Uwzględniono	Na obniżenie emisji hałasu do środowiska w województwie śląskim wskazuje niższa liczba ludności ekspozowanej na hałas oceniany wskaźnikami LDWN i LN zgodnie z danymi z Oceny stanu akustycznego z roku 2018 oraz z roku 2022 w porównaniu z danymi POŚ z roku 2015. Dane zestawiono w powyższych rozdziałach, ze szczególnym wyróżnieniem w rozdziale 5.2.2.
132.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 61/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego 2) wartości równoważnej gęstości mocy S dla pól elektromagnetycznych o częstotliwości od 108 MHz do 300 GHz/ zamiast 108 MHz ma być 10 MHz	Uwzględniono	
133.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 62/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego Według Urzędu Komunikacji Elektronicznej w 2022 r. na terenie województwa zostało wydanych ponad 24 137 pozwoleń radiowych/błędnie opisana dana podana bez faktycznego źródła jej pochodzenia („Ocena poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2022 w województwie śląskim” GIOŚ Katowice 2023 rok.). Według spisu pozwoleń radiowych UKE wydało do grudnia 2022 roku 24 137 pozwoleń, a nie w samym 2022 roku. /Zmienić treść zapisu.	Uwzględniono	
134.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 62/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego W regionie przebiega 3 829 km napowietrznych linii przesyłowych energii elektrycznej o napięciu od 110kV do 400kV/ nie podano źródła tej informacji – uzupełnić.	Uwzględniono	
135.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 62/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego Badania są prowadzone w: • centralnych osiedlach oraz dzielnicach miast gdzie liczba mieszkańców przekracza 50 tys.;• pozostałych miastach o liczbie mieszkańców poniżej 50 tys.; • na terenach wiejskich./Podany sposób doboru monitoringowych punktów pomiarowych PEM obowiązywał do końca 2020 roku, zmieniony został powołanym niżej w tekście rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 15 grudnia 2020 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku wprowadzić stosowne zmiany zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem.	Uwzględniono	Rozdział został preredagowany.
136.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 65/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego. Na ryc. 11 podano błędne dane np. 2020 najwyższy poziom na terenach miast powyżej 50 tys. mieszkańców zanotowano w Jastrzębiu-Zdroju – 1,95 V/m a nie w BielskuBiałej/zweryfikować dane na wykresie.	Uwzględniono	Rozdział został preredagowany.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
137.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 66/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu istniejącego pola elektromagnetycznego Na ryc. 12 podano błędne dane np. 2020 najwyższy poziom na terenach pozostałych miast zanotowano w Knurowie – 1,95 V/m a nie w Rydułtowach/zweryfikować dane na wykresie.	Uwzględniono	Wykresy zostały usunięte, dane przedstawiono na jednym nowym wykresie.
138.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 67/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.1.Diagnoza stanu Pomimo braku obserwowanego spadku wartości poziomu pól elektromagnetycznych w latach 2019-2022, na podstawie analizowanych danych stwierdza się, że na terenie województwa śląskiego w omawianym okresie nie zanotowano istniejącego pola elektromagnetycznego przekroczeń dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku/ podać co zaobserwowano czyli wzrost średnich poziomów PEM wyznaczonych dla poszczególnych rodzajów terenu	Uwzględniono	
139.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 67/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.2.Efekty realizacji poprzedniego Programu Analiza wskaźników środowiskowych opisująca stan środowiska w zakresie pól elektromagnetycznych w województwie śląskim w latach 2017-2020 wskazuje na utrzymywanie się wartości poziomu pól elektromagnetycznych./Sprecyzować jakie wartości poziomu pól elektromagnetycznych się utrzymują, poza tym na jakiej podstawie przeprowadzono taką analizę skoro diagnozę wykonano przeważnie w oparciu o lata 2019-2022.	Uwzględniono	
140.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 68/ rozdział 5.3.Pola elektromagnetyczne 5.3.3.Analiza SWOT i obszary problemowe Istotne jest prowadzenie bieżącego monitoringu w zakresie oddziaływania pól elektromagnetycznych i utrzymanie emisji promieniowania elektromagnetycznego nie przekraczającego obecnego poziomu/zdanie należy poprawić wynika z niego, że nie należy już zwiększać emisji PEM, czyli np. nie mogą powstawać nowe stacje bazowe telefonii komórkowej.	Uwzględniono	
141.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 68/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego W zdaniu: Województwo śląskie leży na terenie 7 regionów wodnych: Małej Wisły, Środkowej Wisły, Górnej Wisły, Górnej Odry, Środkowej Odry, Warty, Czadeczeki. Zamiast Górnej Wisły należy wpisać Górnej Zachodniej Wisły.	Uwzględniono	
142.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 69/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego W zdaniach: W ramach badań wykonuje się klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu (potencjału) ekologicznego. Na ocenę stanu (potencjału) ekologicznego w...., Zmienić: W ramach badań wykonuje się klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu/ potencjału ekologicznego. Na ocenę stanu/ potencjału ekologicznego w...	Uwzględniono	
143.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 69/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego W zdaniu: Na ocenę stanu (potencjału) ekologicznego wpływa klasa elementów biologicznych oraz klasa elementów fizykochemicznych (w tym klasa specyficznych zanieczyszczeń syntetycznych i niesyntetycznych). Dopisać, że również klasa elementów hydromorfologicznych.	Uwzględniono	
144.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 70/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego Zdanie: Jedno spośród JCWP zaklasyfikowano do dobrego stanu ekologicznego wód (JCWP PLRW2000021298 – Matylida) jest błędne. Matylida ma dobry potencjał ekologiczny ponieważ należy do cieków SCW, ale takich cieków o dobrym stanie/potencjale ekologicznym było w przedmiotowym okresie znacznie więcej.	Uwzględniono	
145.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 71/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego Na mapie poprawić kolor zaznaczenia dla jcw Matylida na czerwony.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
146.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 74/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu istniejącego Ad. Ryc. 17 Stan jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w 2022 r. Proponujemy zmianę w nazwie ryciny na: Klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w 2022 r. Kolorystyka wykresu nie koresponduje z przyjętym formatowaniem dla określenia klas jakości wód podziemnych prezentowanym w raportach GIOŚ/PIG-PIB Ad. Tabela 33 Stan jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w latach 2019-2022. Proponujemy zmianę w nazwie tabeli na: Klasy jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych w latach 2019-2022. W tabeli zamieniono dane z roku 2019 i 2021. Dane prezentowane w kolumnie 2019 to wyniki klasyfikacji z 2021 roku, natomiast w kolumnie 2021 podano wyniki klasyfikacji z 2019 roku. Informujemy, że zgodnie z programem PMS, w roku 2019 oraz 2022 badania stanu chemicznego JCWPd prowadzone były w ramach monitoringu diagnostycznego, którym objęte zostały wszystkie JCWPd, natomiast w latach 2020 – 2021 realizowano badania monitoringu operacyjnego, którym objęte zostały JCWPd uznane za zagrożone niespełnieniem określonych dla nich celów środowiskowych, co wpływa na ilość monitorowanych punktów w danym roku, lata monitoringu diagnostycznego cechuje większa ilość punktów. Proponujemy zatem zweryfikować lub usunąć informację widniejącą pod tabelą: „W latach 2019-2022, z każdym kolejnym rokiem przybywało punktów pomiarowych.” Z uwagi na błędnie wprowadzone dane z klasyfikacji za lata 2019 i 2021 zmianie ulegną przywoływane w tekście wartości procentowe słabego stanu chemicznego.	Częściowo uwzględniono	Nazwa ryciny i tabeli zmieniona. Zmieniono dane w tabeli oraz usunięto zdanie o liczbie punktów pomiarowo kontrolnych, Kolorystyka wykresu nie odnosi się do formatów używanych przez inne instytucje w związku z tym pozostawiono obecną.
147.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 75/ rozdział 5.4.Gospodarowanie wodami 5.4.1.Diagnoza stanu Istniejącego W opisie dotyczącym oceny stanu Jednolitych Części Wód Podziemnych (JCWPd) błędnie odniesiono się do ilości monitorowanych punktów, a nie do JCWPd. Proponujemy zmianę treści pod ryciną: „Słaby stan JCWPd określono dla 8 spośród 121 punktów pomiarowych” na: Słaby stan JCWPd określono dla 8 spośród 27 JCWPd zlokalizowanych całościowo lub fragmentarycznie na terenie województwa śląskiego.	Uwzględniono	
148.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 182/ rozdział 10.Źródła finansowania realizacji Programu 10.2.Analiza możliwości finansowych Wśród instytucji zaangażowanych w realizację Programu nie wymieniono Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.	Uwzględniono	
149.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 199-205/ Załącznik 1 Harmonogram realizacji zadań Ad. Tabela 69 Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem W przypadku obszarów interwencji, dla których podmiotem odpowiedzialnym za realizację monitoringu jest GIOŚ prosimy o podanie: w kolumnie Szacunkowe koszty realizacji zadania (w tys. zł) – b.d. – w kolumnie Źródła finansowania - środki NFOŚGiW.	Uwzględniono	
150.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 31, wiersz 20 wyraz „uwzględniania” należy zastąpić wyrazem „uwzględniane”	Uwzględniono	
151.	Departament Instrumentów Środowiskowych	POŚ	Strona 150 wiersz 5 wyraz „dostosowania” należy zastąpić wyrazem „dostosowana”.	Uwzględniono	
152.	Departament Leśnictwa i Łowiectwa	POŚ	Str.141 pkt 5.9.1.7. proponuje się usunąć ostatnie zdanie akapitu: „Przedstawione dane wskazują, że na terenie województwa prowadzona gospodarka leśna nie jest do końca zrównoważona”. Brak podstaw do takiego stwierdzenia.	Uwzględniono	
153.	Departament Leśnictwa i Łowiectwa	POŚ	Str.142 tabela 60 Proponuje się dopisać w sekcji MOCNE STRONY: Zwiększanie powierzchni drzewostanów o składzie gatunkowym dostosowanym do siedliska. Proponuje się usunąć w sekcji SZANSE w 4 zdaniu : „stosownie do zarządzenia Dyrektora Generalnego LP z dnia	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			5 lipca 2022 r. nr 58/2022"- lasy społeczne będą wyznaczane także na podstawie innych przepisów.		
154.	Departament Leśnictwa i Łowiectwa	POŚ	Str.143 proponuje się usunąć zdanie w pierwszym tiret: „niewielkie powierzchnie nowych zalesień i spadek powierzchni już zalesionych na skutek pozyskiwania drewna w lasach na szeroką skalę”. Jest to zdanie nieprawdziwe, pozyskiwanie drewna w lesie (skąd informacja, że na szeroką skalę?) nie ma wpływu na spadek powierzchni zalesionych	Uwzględniono	
155.	Departament Leśnictwa i Łowiectwa	POŚ	Tabela 64 „obszar interwencji” Zasoby Przyrodnicze ZP 2.2 w kolumnie 8 (podmiot odpowiedzialny) dopisać PGL LP; ZP 2.10 usunąć zapis w kolumnie 9.Ryzyka: „presja na gospodarcze wykorzystanie lasów” – sprzeczne z treścią zadania (ZP 2.10), nie można „Przebudowywać drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem” bez pozyskiwania drewna.	Uwzględniono	
156.	Departament Leśnictwa i Łowiectwa	POŚ	Brak informacji na jaki czas obowiązuje	Uwzględniono	Zamieszczony Harmonogram realizacji zadań własnych wskazywał okres obowiązywania poprzez rozpisanie szacunkowych kosztów realizacji zadania na lata 2024-2030. Dopisano w rozdziale 1: „W Programie określono cele i zadania przypisane do dziesięciu obszarów ochrony środowiska w perspektywie do 2030 roku”.
157.	Departament Ochrony Przyrody	Prognoza	Strona 194: W tabeli 68 „Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem” (tabela w zakresie ochrony przyrody i zadań z tym związanych wskazano jedynie zadania przypisane ZPKWŚ i UMWŚ, mimo że w tabeli nr 64 większość zadań przypisano innym podmiotom (głównie RDOŚ i gminy). Dodatkowo, nawet w przypadku zadań ZPKWŚ i UMWŚ nie oszacowano kosztów ich realizacji, także w przypadku zadań, gdzie koszty te są stosunkowo łatwe do oszacowania, jak np. zadania związane z opracowanie dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych czy oznakowania obszarów chronionych. Brak oszacowania skali wydatków niezbędnych dla realizacji Programu w zakresie ochrony przyrody może skutkować brakiem możliwości realizacji zaplanowanych zadań z uwagi na brak środków.	Nie uwzględniono	W tabeli 68 wymieniono tylko zadania własne, szczegółowy harmonogram działań wyznaczono dla UMWŚ w Tabeli 1 i dla pozostałych podmiotów zadania monitorowane w Tabeli 2. Ze względu na brak możliwości oszacowania liczby działań związanych z zadaniem, nie jest możliwe oszacowanie kosztów.
158.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 128: W opisie form ochrony przyrody w rozdziale 5.9.1.1 przedmiotowego projektu nie jest jasne, czy ich podana powierzchnia odnosi się do terenów objętych jakąkolwiek formą ochrony (można się tego tylko domyślać na podstawie liczb podanych w dalszej części tekstu), czy do sumy wszystkich form. Rozdział ten wymaga ponadto uzupełnienia o informacje nt. otulin obszarów chronionych.	Uwzględniono	
159.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 129 i 132: Legendy map na Ryc. 42 i 43 zawierają błędny zapis „Obszary Specjalnej Ochrony Siedlisk” zamiast „Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk”. Ten sam błąd powtarza się w Prognozie oddziaływania na środowisko (Ryc. 1, s. 49).	Uwzględniono	
160.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 129: Podpis Ryc. 42 jest nieodpowiedni, ponieważ korytarze ekologiczne są instrumentem ochrony przyrody (por. Pyć D. 2014. Ochrona ciągłości ekologicznej jako funkcja konstytucyjnej zasady zrównoważonego rozwoju na przykładzie korytarzy ekologicznych. Gdańskie Studia Prawnicze T. XXXI: 1121-1137), nie są zaś formą ochrony przyrody w rozumieniu właściwej ustawy, o czym sami autorzy projektu wspomnieli w dalszej części tekstu. Należy poprawić podpis i/lub legendę tak, by były ze sobą zgodne. Warto rozważyć zastąpienie map z Ryc. 2 i 43 osobnymi mapami dla poszczególnych warstw wektorowych, na podkładzie ortofotomapy lub topograficznym, dla lepszej czytelności.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
161.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 135: Opis korytarzy ekologicznych zasługuje na uzupełnienie o informacje nt. ich przebiegu oraz obszarów i siedlisk przez nie łączonych.	Uwzględniono	
162.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	W rozdziale 5.9.1.4 dotyczącym różnorodności biologicznej (jak również w rozdziale 5.9.1.5) zwraca uwagę całkowite pominięcie znaczenia jaskiń – niewątpliwie jednego z najbardziej charakterystycznych elementów krajobrazu województwa – dla różnorodności gatunkowej bezkręgowców i nietoperzy oraz potrzeb ochrony tych siedlisk w Beskidzie Małym i na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej przed niekontrolowaną presją rekreacyjną. Celowe wydaje się uzupełnienie tekstu w tym zakresie.	Uwzględniono	
163.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	W rozdziale 5.9.1.4 zwraca też uwagę lakoniczne potraktowanie ptaków; dotyczą ich tylko dwa zamieszczone na s. 138 zdania przedstawiające w liczbach status ochronny ogółu gatunków a wymieniające spośród nich jedynie gawrona. Jest to niezrozumiałe w obliczu wyjątkowej różnorodności tej grupy zwierząt w granicach województwa w stosunku do jego powierzchni, jak również znaczenia tutejszych siedlisk dla szczególnie cennych gatunków związanych z lasami (jak głuszc, puszczyk uralski czy włochatka) i ze stawami rybnymi (jak hełmiatka, ślepowron czy zausznik), udokumentowanego m.in. w dorobku Działu Przyrody Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu. Celowe wydaje się uzupełnienie tekstu w tym zakresie, z uwzględnieniem aktualnej Czerwonej listy ptaków Polski oraz danych nt. ostoi IBA (z ostojami „Beskid Śląski” i „Niecka Włoszczowska” włącznie). Celowe wydaje się również wyraźniejsze podkreślenie w tym rozdziale zarówno dotychczasowego, jak i potencjalnego wpływu inwestycji liniowych (zwłaszcza wobec aktualnych planów rozbudowy infrastruktury kolejowej) na stan siedlisk oraz na ciągłość korytarzy ekologicznych, a także uzupełnienie tego rozdziału o: - informacje nt. pstrąga potokowego w części dotyczącej ryb (z uwagi na jego preferencje siedliskowe i podejmowane m.in. w Beskidzie Śląskim działania ochronne); - informacje nt. znaczenia ochrony gatunków ex situ (w tym zwłaszcza działań prowadzonych przez Śląski Ogród Botaniczny); - informacje nt. znaczenia dolin rzecznych dla ekspansji inwazyjnych gatunków obcych roślin będących przedmiotem zadania ZP 2.9 (z wyszczególnieniem najistotniejszych spośród tych gatunków) w połączeniu ze znaczeniem zagospodarowania terenu dla ich ekspansji; - informacje nt. znaczenia zanieczyszczenia wód powierzchniowych zasolonymi wodami kopalnianymi, szczególnie istotne w kontekście zmian klimatu, czego dowiodła katastrofa ekologiczna na Odrze z 2022 r.	Częściowo uwzględniono	Rozwinięto opis ptaków, uwzględniając Czerwoną listę ptaków Polski oraz dane z ostoi IBA. Diagnoza stanu środowiska odnosi się do opis obecnego stanu środowiska, nie zaś identyfikacji oddziaływań związanych z istniejącą infrastrukturą. Tego rodzaju zagadnienia zostały przedstawione w Prognozie. Zawarto informacje nt. pstrąga, ochrony ex situ przez ogród botaniczny, opisano znaczenie dolin rzecznych dla ekspansji gatunków oraz katastrofę ekologiczną na Odrze.
164.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 139: Opis krajobrazów w rozdziale 5.9.1.5 wymaga rozwinięcia i uporządkowania w części dotyczącej pięter roślinnych w górach, ponieważ w tym zakresie jest on chaotyczny i niekompletny. W tym samym rozdziale zwraca uwagę całkowite pominięcie ważnego elementu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego regionu, jakim są stawy rybne; również w tym zakresie rozdział wymaga uzupełnienia.	Uwzględniono	
165.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Rozdział 5.9.1.7 dotyczący gospodarki leśnej zasługuje na rozwinięcie z uwzględnieniem różnorodności lasów ochronnych i ich potrzeb w rozumieniu rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 sierpnia 1992 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu uznawania lasów za ochronne oraz szczegółowych zasad prowadzenia w nich gospodarki leśnej.	Uwzględniono	
166.	Departament Ochrony Przyrody	POŚ	Strona 157: W tabeli 64 z celami oraz kierunkami interwencji z podziałem na obszary interwencji zasadniczo prawidłowo zidentyfikowano kwestie dotyczące ochrony przyrody. Jednakże, dla zadania ZP 1.4.: „Tworzenie nowych obszarów chronionych oraz powiększanie istniejących obszarowych form ochrony przyrody, w oparciu o wyniki prowadzonych badań i waloryzacji przyrodniczych” jako podmioty odpowiedzialne wpisano jedynie RDOŚ i gminy, natomiast nie wpisano samorządu wojewódzkiego, który odpowiada za parki krajobrazowe	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			oraz obszary chronionego krajobrazu. Tym samym z góry założono, że nie będą powstawać żadne nowe parki i obszary, ani nie będą one powiększane. Brak jest też uzasadnienia dla takiego podejścia, zwłaszcza, że zmiany w tym zakresie mogą wynikać z audytu krajobrazowego, który nadal jest opracowywany dla województwa śląskiego. Podobnie dla zadania ZP 1.6.: „Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego” jako podmioty wskazano: PGL LP, RDOS, gminy, choć skoro zadanie polega na integracji działań na poziomie województwa, to bardziej zasadnym byłoby wskazanie jako podmiot odpowiedzialny UMWS.		
167.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Prognoza	[str. 43] Powinno być: Monitoring i ocena jakości gleby i ziemi dokonywana jest w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (PMŚ) zgodnie z art. 101b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 54 z późn. zm.).	Uwzględniono	
168.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	Prognoza	[str. 44] Powinno być: Monitoring chemizmu gleb ornych Polski realizowany przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wykorzystuje sieć 216 punktów pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych na gruntach ornych całego kraju. Powinno być: W latach 2010-2020 zauważalna jest tendencja wzrostowa w zakresie poszczególnych parametrów fizykochemicznych. Zawartość makroelementów w glebie podczas wyznaczonego okresu zwiększyła się. Porównując 2015 r. do 2020 r. największy przyrost odnotowano przyrost w zawartości litu (ok. 10 mg/kg) oraz strontu (ok. 6,5 mg/kg). W dwóch pierwiastkach śladowych odnotowano tendencję spadkową – dla cynku (ok. 180 mg/kg) i miedzi (ok. 0,5 mg/kg). W analizowanym okresie 2010-2020 wielkość zasolenia zwiększyła się z poziomu 19,55 mg KCl*100g-1, do 23,2 mg KCl*100g-1. Prosimy o zweryfikowanie poprawności powyższej treści oraz zamieszczonych danych (np. średnie zasolenie w 2020 roku dla woj. śląskiego wyniosło 20,17 mg KCl*100g-1) – sugerujemy usunięcie tego tekstu lub zastąpienie go innym. W analizie prosimy mieć na uwadze również wartości wskaźników poniżej poziomu oznaczalności. Jeżeli wartości poszczególnych parametrów są poniżej poziomu oznaczalności do obliczenia średnich przyjmujemy połowę poziomu oznaczalności.	Uwzględniono	Przeredagowano wskazany fragment.
169.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 100] Powinno być: Wyniki pozyskane podczas badań gleb w zakresie siarki, zawartości metali ciężkich oraz sumy 13 wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA) poddawane są ocenie na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi (Dz.U. z 2016 r. poz. 1395), a także wg również klasyfikacji wg 6-stopniowej skali zanieczyszczenia opracowanej przez IUNG. • stopień 0 gleby niezanieczyszczone; • stopień 1 gleby o podwyższonej wartości metali; • stopień 2 gleby słabo zanieczyszczone; • stopień 3 gleby średnio zanieczyszczone; • stopień 4 gleby silnie zanieczyszczone; • stopień 5 gleby bardzo silnie zanieczyszczone. Według przeprowadzonych badań w 2020 roku w województwie śląskim największe stężenia zanieczyszczeń gleb były zanieczyszczenia gleb metalami odnotowano w 5 punktach pomiarowokontrolnych (Kromolów, Myszków-Papiernia, Sulików, Piekary Śląskie, Mokre). Szczegółowe dane i lokalizacje punktów przedstawiono na rycinie poniżej.	Uwzględniono	
170.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 101] Powinno być: Poniżej przedstawiono wyniki parametrów w punktach PMŚ na terenie województwa śląskiego w 2020 r. Powinno być: Tabela 46 Charakterystyka wybranych parametrów gleb w punktach monitoringowych PMŚ na terenie woj. śląskiego w 2020 r.	Uwzględniono	
171.	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 102] Powinno być: Przeprowadzona analiza w 2020 roku wskazuje na zmniejszenie się zawartości kadmu w porównaniu do 2015 roku w 12 z 18 punktów. W 6 punktach wystąpiła tendencja wzrostowa. Największy przyrost odnotowano na stanowisku Myszków – Papiernia (0,54 mg/kg – 2015, 2,04 mg/kg – 2020). Największą różnicę odnotowano w punkcie nr 343	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			Kromolów z 1458,77 mg/kg w 2015 r. do 281 mg/kg w 2020 r. Najwyższe stężenie zmierzono w punkcie nr 335 – Piekary Śląskie (4 610 mg/kg). Zawartość sumy 13-WWA w glebach województwa śląskiego mieści się między <0,025 mg·kg ⁻¹ (punkty 341, 343 i 405), a 2,488 mg·kg ⁻¹ (punkt 331). Na 8 z 18 stanowisk w porównaniu do roku 2015 stężenia WWA zwiększyły się. Największy wzrost odnotowano na stanowisku 329 (2015 r. - 0,502 mg·kg ⁻¹ , a w 2020 r. 1,451 mg·kg ⁻¹). W trzech punktach pomiarowych zawartość WWA w glebach przekroczyła wartość dopuszczalną i zakwalifikowano je do gleb zanieczyszczonych.		
172	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 102 i dalsze] Wszędzie zamiast słowa „stanowisko” powinno być słowo „punkt”.	Uwzględniono	
173	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 105] Tendencje zmian wybranych parametrów fizykochemicznych wyznaczono w oparciu o dane z PMS za lata 2010-2020 (Ryc. 29-34) – wykresy w błędny sposób prezentują dane – linie na wykresach nie odzwierciedlają rzeczywistej tendencji zmian tych parametrów – sugerujemy usunięcie wykresów lub zmianę sposobu prezentacji danych. Ponadto prosimy o zweryfikowanie zamieszczonej treści na str. 105, mając na uwadze, że przy obliczaniu średnich wartości przyjmujemy połowę poziomu oznaczalności (jeśli wartości poszczególnych parametrów są poniżej poziomu oznaczalności).	Uwzględniono	Zmieniono sposób prezentacji danych na typ wykresu punktowy z prostymi liniami i znacznikami oraz dla wartości średnich poniżej poziomu oznaczalności przyjęto połowę poziomu oznaczalności.
174	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska	POŚ	[str. 105 i dalsze – przypisy] Powinno być: IUNG, GIOŚ, Monitoring Chemizmu Gleb Ornych https://www.gios.gov.pl/chemizm_gleb/index.php?mod=pomiary Powinno być: Opracowanie własne na podstawie danych IUNG, GIOŚ	Uwzględniono	
175	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	POŚ	W tabeli z celami oraz kierunkami interwencji z podziałem na obszary interwencji (tabela nr 64) zasadniczo prawidłowo zidentyfikowano kwestie dotyczące ochrony przyrody. Jednakże, dla zadania ZP 1.4.: „Tworzenie nowych obszarów chronionych oraz powiększanie istniejących obszarowych form ochrony przyrody, w oparciu o wyniki prowadzonych badań i waloryzacji przyrodniczych” jako podmioty odpowiedzialne wpisano jedynie RDOŚ i gminy, natomiast nie wpisano samorządu wojewódzkiego, który odpowiada za parki krajobrazowe oraz obszary chronionego krajobrazu. Tym samym z góry założono, że nie będą powstawać żadne nowe parki i obszary, ani nie będą one powiększane. Brak jest też uzasadnienia dla takiego podejścia, zwłaszcza, że zmiany w tym zakresie mogą wynikać z audytu krajobrazowego, który nadal jest opracowywany dla województwa śląskiego. Podobnie dla zadania ZP 1.6.: „Integracja działań w ramach wdrażania zapisów Strategii Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego” jako podmioty wskazano: PGL LP, RDOŚ, gminy, choć skoro zadanie polega na integracji działań na poziomie województwa, to bardziej zasadnym byłoby wskazanie jako podmiot odpowiedzialny UMWŚ.	Uwzględniono	
176	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska	POŚ	W tabeli „Harmonogram realizacji zadań własnych wraz z ich finansowaniem” (tabela nr 68) w zakresie ochrony przyrody i zadań z tym związanych wskazano jedynie zadania przypisane ZPKWŚ i UMWŚ, mimo że w tabeli nr 64 większość zadań przypisano innym podmiotom (głównie RDOŚ i gminy). Dodatkowo, nawet w przypadku zadań ZPKWŚ i UMWŚ nie oszacowano kosztów ich realizacji, także w przypadku zadań, gdzie koszty te są stosunkowo łatwe do oszacowania, jak np. zadania związane z opracowaniem dokumentów planistycznych dla obszarów chronionych czy oznakowania obszarów chronionych. Brak oszacowania skali wydatków niezbędnych dla realizacji Programu w zakresie ochrony przyrody może skutkować brakiem możliwości realizacji zaplanowanych zadań z uwagi na brak środków.	Nie uwzględniono	W tabeli 68 wymieniono tylko zadania własne, szczegółowy harmonogram działań wyznaczono dla UMWŚ w Tabeli 1 i dla pozostałych podmiotów zadania monitorowane w Tabeli 2. Ze względu na brak możliwości oszacowania liczby działań związanych z zadaniem, nie jest możliwe oszacowanie kosztów.
177	Państwowy Instytut Geologiczny	Prognoza	W treści dokumentu należy uwzględnić zgłoszone i uwzględnione uwagi do projektu POŚ dla województwa śląskiego.	Uwzględniono	Każda zgłoszona uwaga lub sugestia została przeanalizowana pod kątem zasadności.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
	Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)				
178	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	W Prognozie powinny zostać umieszczone (w treści dokumentu lub jako załączniki) stanowiska RDOS i PWIS zawierające wytyczne do opracowania Prognozy; obecnie trudno jest zweryfikować czy wszystkie aspekty związane z negatywnym oddziaływaniem na obszary problemowe i ochronne zostały omówione w sposób wyczerpujący.	Nie uwzględniono	Prognoza oddziaływania na środowisko nie przewiduje przedstawiania opinii organów jako osobnego załącznika. Stanowisko, w tym uwagi organów opiniujących, jest ujmowane w osobnym dokumencie tj. Podsumowaniu, o którym mowa w art. 55 pkt. 3 ustawy OOS.
179	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	W dokumencie brak jest ciągłej i jednolitej numeracji stron (występują braki w numeracji niektórych stron, w częściach, gdzie prezentowane są tabele poziome numeracja stron znajduje się w prawym górnym rogu i posiada odmienny format niż na poprzednich stronach).	Uwzględniono	
180	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	str. 45 – rozdział 6.9: podano niepełną informację w zakresie gospodarowania odpadami przemysłowymi: procesom odzysku poddano ok. 50% (tj.: 14 641, 4 tys. Mg), unieszkodliwianiu ok. 9% (tj. 2 513,2 tys. Mg), natomiast brak jest informacji dotyczącej pozostałej ilości odpadów, która wynosi ok. 40% ilości wytworzonej. Stanowi to znaczny procent, co może przyczynić się do braku podstaw do właściwej identyfikacji problemów w Prognozie dla tej grupy odpadów;	Uwzględniono	
181	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	str. 52 - rozdział 6.6: należy zagregować informacje przedstawione dla rezerwatów przyrody z uwzględnieniem ich lokalizacji w gminach lub przedstawić je na mapie – obecny zapis jest mało czytelny;	Uwzględniono	Przedstawiono rezerwy na rycinie.
182	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	str. 54 – rozdział 6.6: należy zagregować informacje przedstawione dla użytków ekologicznych z uwzględnieniem ich lokalizacji w gminach lub przedstawić je na mapie – obecny zapis jest mało czytelny;	Uwzględniono	Przedstawiono użytki ekologiczne na rycinie.
183	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	str. 56 – rozdział 6.6: należy zagregować informacje przedstawione dla stanowisk dokumentacyjnych z uwzględnieniem ich lokalizacji w gminach lub przedstawić je na mapie – obecny zapis jest mało czytelny;	Uwzględniono	Przedstawiono stanowiska dokumentacyjne na rycinie.
184	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	str.64 – rozdział 8 - tabela 19 – gospodarowanie wodami: problem - Występowanie JCWPd, w których stan został określony jako zły albo słaby – w projekcie POŚ (ryc. 18 – ocena stanu JCWPd...) brak jest JCWPd w których stan został określony jako zły. Należy zweryfikować i ujednolicić zapisy w obu dokumentach;	Uwzględniono	
185	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	Str. 64 – rozdział 8 – tabela 19 – gospodarka wodno-ściekowa: problem - Niski stopień skanalizowania części powiatów – w projekcie POŚ (str. 87) jest zapis: niski stopień skanalizowania obszarów wiejskich. Należy zweryfikować i ujednolicić zapisy dotyczące tych samych obszarów w projekcie POŚ i Prognozie;	Uwzględniono	
186	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	Prognoza	Str. 77 (wg pdf – brak numeracji w dokumencie) – rozdział 10.1 – akapit 7 i 8 od góry: powtórzenie tej samej treści – należy przerezagować.	Nie uwzględniono	W akapicie 7 odniesiono się w sposób ogólny do zadań wyznaczonych w ramach obszaru Zagrożenia hałasem. Akapit 8 dotyczy zadania nr ZH 1.6, które jest zadaniem inwestycyjnym, w związku z tym zostało przeanalizowane osobno.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
187	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Cele, kierunki i zadania w projekcie POŚ dotyczące zagadnień gospodarowania odpadami bezwzględnie powinny być zgodne z celami i kierunkami wyznaczonymi w projekcie WPGO dla województwa śląskiego na lata 2023-2028.	Wyjaśnienie	Cele, kierunki i zadania w projekcie POŚ dotyczące zagadnień gospodarowania odpadami są zgodne z celami i kierunkami wyznaczonymi w projekcie WPGO dla województwa śląskiego na lata 2023-2028.
188	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Wykaz skrótów – należy zweryfikować wykaz skrótów i ich stosowanie w projekcie dokumentu, np. skrót PEP 2030 wytłumaczono jako „Polityka Energetyczna Polski do 2030 roku”, tymczasem w rozdziałach 1, 5.5.5. czy 5.7.5. posłużono się tym skrótem w odniesieniu do „Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej”, (niekiedy zapisując go bez spacji pomiędzy literami a cyframi); jednocześnie nie objaśniono skrótu PEP 2040, który stosowano w dokumencie (a właśnie ten skrót powinien się odnosić do Polityki Energetycznej Polski do 2040 roku). Skrót PIG-PIB objaśniono jako „Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy”; poprawny zapis to: Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy. W wyjaśnieniu skrótu SWOT błędnie zapisano angielskie słowo szanse (jest: opportunities, a powinno być opportunities);	Uwzględniono	
189	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Zapis ustaw – przy pierwszym cytowaniu ustawy należy podać pełną nazwę z publikatorami, a następnie posługiwać się skrótem, który będzie uwzględniony również w wykazie. Podobnie w przypadku używania skrótu do projektu POŚ – w wykazie jest POŚ, a w tekście Program – czy autorzy używają tych skrótów do jednego dokumentu czy kilku?	Nie uwzględniono	Wykaz ustaw i rozporządzeń wraz z publikatorami znajduje się w części Spis aktów prawnych. Na potrzeby niniejszego Programu nie stosuje się w tekście publikatorów aktów prawnych. Ze względu na częste odwoływanie się do opracowywanego dokumentu zdecydowano się stosować zamiennie wyrażenie Program (pisany z wielkiej litery) oraz POŚ w celu stylistycznej poprawy tekstu.
190	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Rozdział 3 – zapis dokumentów strategicznych – należy uwzględnić publikatory dla tych dokumentów oraz podać źródło, a także skrót. W wykazie skrótów należy podać pełne nazwy dokumentów strategicznych.	Uwzględniono	
191	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 10 (rozdział 1. Podstawa prawna i cel przygotowania Programu). Wskazano, że „Dokument stanowi politykę ekologiczną województwa śląskiego, (...)” – należy skorygować ten zapis, gdyż w świetle przywołanego art. 17 ustawy Prawo ochrony środowiska dokument jest narzędziem służącym do realizacji polityki ochrony środowiska, nie ma mocy samostanowienia polityki”	Uwzględniono	
192	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 10 (rozdział 2. Metodyka sporządzenia Programu) Jako 3. etap opracowania Programu wskazano „Przekazanie projektu Programu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, jako elementu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, procedurze opiniowania oraz konsultacjom społecznym celu umożliwienia złożenia uwag i wniosków” – zasadnym wydaje się przerehabrowanie tego punktu. Słowo „przekazanie” sugeruje się zastąpić słowem „poddanie”; ponadto z kontekstu zdania wynika, jakoby projekt Programu był elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, tymczasem jest on przedmiotem tej oceny – zapis ten wymaga korekty.	Uwzględniono	
193	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 12 (rozdział 3 Krajowe i wojewódzkie dokumenty strategiczne) Dlaczego wśród dokumentów wymienionych w tym rozdziale nie ma Polityki Ekologicznej Państwa, której poświęcono pierwszy podrozdział? Dlaczego podrozdziały w rozdziale 3. mają trzycyfrowe numery (3.1.1.), a nie dwucyfrowe (3.1.)? W tym kontekście albo rozdział 3., albo pozostała część dokumentu są niespójne.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
194	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str.16 (Metodyka sporządzenia Programu, część dot. Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy (PGW)) Odwołując się do PGW zasadnym byłoby przedstawienie konkretnych zapisów dotyczących celów środowiskowych i zestawów działań odnoszących się do dorzeczy rzek na terenie województwa, a nie prezentowanie ustawowego opisu wskazującego, co powinien zawierać plan gospodarowania wodami.	Uwzględniono	
195	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 21 (rozdział 4. Ogólne informacje o regionie) Wątpliwości budzi synonimiczne stosowanie pojęć „województwo śląskie” i „Śląsk” (np. Województwo śląskie położone jest w granicach trzech dorzeczy: Wisły – przepływającej w południowo-wschodniej i wschodniej części województwa, Odry – przepływającej w południowo-zachodniej części województwa, a także Dunaju – poprzez zlewnię Czadeczeki przepływającej w południowej części województwa. Najważniejsze rzeki przepływające przez teren Śląska stanowią rzeki będące dopływami Wisły (Biała, Brynica, Gostynia, Pilica, Przemsza, Pszczyńska, Soła) i Odry (Warta Bierawka, Kłodnica, Liswarta, Mała Panew, Olza, Ruda)), jako że granica administracyjna województwa śląskiego nie jest tożsama z zasięgiem terytorium Śląska (które chociażby wg Encyklopedii PWN leży w obrębie województw: śląskiego, opolskiego, dolnośląskiego i lubuskiego).	Uwzględniono	
196	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 44-45 (rozdział 5.1.8. Analiza SWOT i obszary problemowe) Czy wskazanie jako jednej z mocnych stron wzrostu świadomości mieszkańców w zakresie ochrony powietrza i klimatu nie stoi w sprzeczności z faktem, że jednym z zagrożeń jest „Niska świadomość ekologiczna mieszkańców, szczególnie w zakresie indywidualnych systemów ogrzewania i adaptacji do zmian klimatu”?	Uwzględniono	Zdanie przeredagowano na: Ciągła potrzeba podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców, szczególnie w zakresie indywidualnych systemów ogrzewania i adaptacji do zmian klimatu.
197	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 67-68 (rozdział 5.3.3 Analiza SWOT i obszary problemowe) Jako słabą stroną w tabeli 31 wskazano małą świadomość społeczeństwa na temat szkodliwości pól elektromagnetycznych. Czy były prowadzone akcje uświadamiania społeczeństwa na ten temat? Jeżeli tak, należy uwzględnić tą informację w projekcie dokumentu. W tekście dokumentu brak jest danych na poparcie wypunktowanych obszarów problemowych, w szczególności odnosi się to do punktów: zwiększająca się ilość stacji telefonii komórkowej w mieście (chyba Autorzy mieli na myśli województwo), czy też: brak uwzględnienia stacji telefonii komórkowej w dokumentach planistycznych – na jakiej podstawie prawnej? Zdiagnozowany kolejny obszar problemowy: „lokalizowanie obiektów radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych w pobliżu obszarów zabudowanych” należy skonfrontować z faktem lokowania tego typu urządzeń na budynkach mieszkalnych w aglomeracji górnośląskiej – czy to nie stwarza problemów środowiskowych?	Uwzględniono	Po ponownej analizie przeredagowano obszary problemowe. Usunięto informację o małej świadomości społeczeństwa na temat szkodliwości pól elektromagnetycznych. Przeredagowano obszar problemowy dotyczący zwiększającej się ilości stacji telefonii komórkowej w mieście. Usunięto obszar problemowy dotyczący braku uwzględnienia stacji telefonii komórkowej w dokumentach planistycznych. Zmodyfikowano nazwę obszaru problemowego odnośnie lokalizowania obiektów radiokomunikacyjnych i radiolokacyjnych w pobliżu obszarów zabudowanych.
198	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 69 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) Należy zweryfikować liczbę GZWP na terenie województwa. W podrozdziale tym stwierdzono, że: „Na obszarze województwa śląskiego zlokalizowanych jest 15 GZWP”, natomiast w Tabeli 32 na str. 72 wymieniona jest inna liczba. Ponadto zastosowano skrót myślowy w zdaniu: „Użytkowe wody podziemne występują w utworach czwartorzędu, trzeciorzędu, kredy, jury, triasu, karbonu, dewonu oraz permu.” Należy je zapisać we właściwy sposób.	Uwzględniono	
199	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 69 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) Ryc. 14 Sieć hydrograficzna województwa śląskiego: w obecnej formie z przedmiotowego rysunku nie można niczego wywnioskować; sugeruje się uzupełnienie rysunku np. o zasięg wymienionych w tekście dorzeczy, regionów wodnych, nazwy największych rzek i sztucznych zbiorników.	Uwzględniono	
200	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 71 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) Ryc. 15 Ocena stanu JCWP znajdujących się na terenie województwa śląskiego w latach 2016 – 2021: jakie jest uzasadnienie dla umieszczenia w objaśnieniach kafelka dla dobrego stanu wód, skoro taki element nie występuje na mapie?	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
201	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 72 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) Należy podać źródło danych dla tabeli 32. Nie przedstawiono informacji o proponowanych i ustanowionych strefach ochronnych dla wymienionych GZWP.	Uwzględniono	
202	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 73 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) Przy charakterystyce wód podziemnych należy również ująć piętra i poziomy wodonośne.	Uwzględniono	
203	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 76 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego) W części dotyczącej „Oceny stężeń substancji w opadach atmosferycznych” należy podać dane ilościowe na poparcie prezentowanych w tym podrozdziale wniosków lub zobrazować ładunki wprowadzanych zanieczyszczeń na mapie.	Uwzględniono	
204	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 80 (rozdział 5.4.4. Analiza SWOT i obszary problemowe) Należy przeredagować tabelę 34, tak by zawarte w niej treści wynikały z informacji prezentowanych w rozdziale 5.4.1., np. brak jest informacji w słabych stronach o dużej depozycji metali ciężkich, związków biogenych itp. wraz z opadami atmosferycznymi na terenie województwa. Czy zapis: pogorszenie się jakości wód powierzchniowych (w przypadku gdy na 256 JCWP, jakość dobrą wykazuje 11 JCWP) jest adekwatny do sytuacji w województwie? Na jakiej podstawie wyznaczono następujące obszary problemowe: występowanie poziomów wodonośnych podatnych na zanieczyszczenia, narażenia wód podziemnych na zagrożenia związane z drenażem górniczym wywołanym eksploatacją węgla kamiennego czy bezpośrednio występowanie zagrożenia jakości wód podziemnych i powierzchniowych w postaci emisji pyłów i gazów, oddziaływania składowisk i hałd odpadów przemysłowych, zrzutów ścieków przemysłowych i komunalnych. W obecnej formie opis stanu aktualnego nie pozwala na sformułowanie tego typu wniosków. Należy go uzupełnić o te elementy.	Uwzględniono	Przeredagowano obszary problemowe. Wspomniane zagadnienia poruszone są w następujących miejscach: w tabeli Przyczyny słabego stanu ilościowego lub chemicznego JCWPd, których stan został określony jako słaby, w części Ocena stężeń substancji w opadach atmosferycznych oraz w diagnozie dla obszaru Gospodarka wodno-ściekowa.
205	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 82-87 (rozdział 5.5.1. Diagnoza stanu istniejącego) W projekcie POŚ brak jest informacji na temat zbiorników bezodpływowych, szamb i przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto brak jest informacji dotyczących skanalizowania obszarów wiejskich województwa, natomiast w słabych stronach stanowi on jeden z wniosków opisujących województwo. Na jakiej podstawie został sformułowany?	Uwzględniono	Dodano informacje do rozdziału 5.5.1. i tabeli Sieć wodociągowa i kanalizacyjna na terenie województwa śląskiego w latach 2019-2022.
206	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 89 (rozdział 5.6.1. Diagnoza stanu istniejącego) Ryc. 23 Mapa rozmieszczenia złóż kopalin w województwie śląskim, bez złóż węgla kamiennego i MPW jest nieczytelna – nie widać na niej wszystkich złóż kopalin, które wymieniono w objaśnieniach, a ponadto niemożliwe jest rozróżnienie kolorów dla wielu z tych kopalin (np. wydaje się, że dla dolomitów i pisaków kwarcowych d/p betonów komórkowych zastosowano ten sam kolor). Należy rozważyć korektę tej mapy – być może zasadnym będzie przyjęcie jakiegoś kryterium powierzchniowego i przedstawienie jedynie lokalizacji złóż kopalin spełniających to kryterium?	Uwzględniono	
207	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 91 (rozdział 5.6.1. Diagnoza stanu aktualnego) Jak należy rozumieć zdanie; „Wydobycie wyniosło 40 259 tys. Mg, co stanowiło ponad 86% całkowitego wydobycia”? Czy chodzi o 86% całkowitego wydobycia węgla kamiennego w 2022 r. w Polsce czy o 86% całkowitej eksploatacji wszystkich surowców w województwie śląskim?	Uwzględniono	Zdanie przeredagowano, uzupełniając dane dla roku 2023.
208	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 93 (rozdział 5.6.1. Diagnoza stanu aktualnego) Zdanie „Na Śląsku koncentrują się zasoby perspektywiczne i prognostyczne” wydaje się być wyrwane z kontekstu przy opisie wapieni i margli – sugeruje się je usunąć.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
209	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Rozdział 5.7.1.1. Zanieczyszczenia gleb Do oceny zanieczyszczenia gleb można również wykorzystać publikowane na stronie PIG-PIB Atlasy geochemiczne, które dotyczą obszaru Górnego Śląska.	Nie uwzględniono	W związku z tym, że Atlas prezentuje dane opublikowane w 2012, do określenia zanieczyszczenia gleb wykorzystano bardziej aktualne dane.
210	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 101 (rozdział 5.7.1.1. Zanieczyszczenia gleb) Tabela 46 – należy podać rok lub przedział czasowy, dla którego prezentowane są wyniki.	Uwzględniono	
211	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str.107 (rozdział 5.7.3 Tereny przemysłowe) We wprowadzeniu Autorzy opracowania wskazali jako przyczynę degradacji gleb tylko jedną z gałęzi przemysłu – górnictwo, natomiast, jak wynika z dalszej części rozdziału oraz innych fragmentów projektu dokumentu – na zanieczyszczenie powierzchni ziemi i jego degradację wpływ miał również m.in.: przemysł chemiczny (Tarnowskie Góry, Jaworzno) czy przemysł hutniczy (zarówno metali żelaznych i nieżelaznych). Pomińnięcie tego faktu w opisach powoduje, że mogą zostać pominięte istotne wnioski wpływające na konstrukcję celów, kierunków zadań i samych zadań.	Uwzględniono	
212	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 113 (rozdział 5.7.7. analiza SWOT i obszary problemowe) Na jakiej podstawie wśród zagrożeń wymieniono kwaśne deszcze? Charakteryzując gleby nie przedstawiono informacji na ten temat.	Uwzględniono	Usunięto kwaśne deszcze z analizy SWOT.
213	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 115 (rozdział 5.8.1. Diagnoza stanu istniejącego) Tab.49 i tekst poniżej oraz kolejne rozdziały projektu POŚ: termin „biodegradowalne” nie występuje w ustawie o odpadach (art. 3, ust. 1). Sugeruje się stosowanie terminu „bioodpady” lub „odpady ulegające biodegradacji” w zależności od kontekstu, którego dotyczą zamieszczone informacje w projekcie POŚ.	Uwzględniono	
214	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str.119 (rozdział 5.8.1. Diagnoza stanu istniejącego) Sugeruje się uszczegółowić część poświęconą odpadom przemysłowym o dane dotyczące ich odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania w oparciu o dane z BDO. Dane GUS nie odzwierciedlają w pełni tych procesów. Niewiadomą w tym zakresie jest informacja podana przez GUS: „przekazane innym odbiorcom”. Pozycja ta jest znacząca w skali województwa (rysunek 41). Ponadto brak pełnej informacji na temat procesów odzysku i unieszkodliwiania może prowadzić do mylnych wniosków przy konstrukcji analizy SWOT, jak również celów, kierunków działań i samych zadań.	Nie uwzględniono	Dane dotyczące gospodarki odpadami przemysłowymi przedstawiono w oparciu o dane GUS. Źródło, z którego pozyskano dane (GUS) nie wskazuje konkretnie co oznacza informacja „przekazane innym odbiorcom”. Jest to przekazanie odpadów w celach odzysku lub unieszkodliwienia, w tym składowania. Ze względu na ogólny charakter dokumentu nie dokonano głębszej analizy w tym zakresie.
215	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 121-124 (rozdział 5.8.1. Diagnoza stanu istniejącego) Przedstawiając informacje na temat poszczególnych grup odpadów (np. odpady zawierające PCB oraz odpady zawierające azbest, odpady medyczne i weterynaryjne itd.) nie podano źródła pozyskania tych danych (wyjątkiem są komunalne osady ściekowe). Sugeruje się skomentować tak dużą rozbieżność w ilości wytworzonej i poddanej unieszkodliwieniu w przypadku odpadów zawierających azbest. W części: „Odpady z wybranych gałęzi gospodarki, których zagospodarowanie stwarza problemy” należy oddzielnie omówić wskazane trzy grupy odpadów (01 ,06 i 10), gdyż jak wspomniano na początku opisu odpadów przemysłowych, grupa 01 jest grupą, w której wytwarza się największe ilości odpadów. Tymczasem nie przedstawiono danych ilościowych uzasadniających twierdzenie, że na terenie województwa śląskiego w 2022 r. największe ilości odpadów zostały wytworzone w grupie 01. Sugeruje się uzupełnić informacje dotyczące ilości wytworzonych odpadów zarówno w grupie 01 oraz w innych grupach, które wskazują, że ta grupa odpadów jest największa pod względem ilościowym. Skumulowanie informacji nie odzwierciedla stanu aktualnego dla źródeł powstawania odpadów w województwie. Ponadto w każdej grupie, co wynika z jej specyfiki, inny rodzaj odpadów powstaje w największych	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			ilościach. Stąd mylące jest uogólnienie w zapisie na str. 123, że: „Największy udział w strukturze odpadów z grup 01, 06 oraz 10 stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin”. Tą część projektu dokumentu należy stosownie przeredagować, osobno dla każdej grupy odpadów.		
216	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 124 (rozdział 5.8.2 Gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym) Sugeruje się, aby twierdzenie zawarte w zdaniu: „Problemem jednak wciąż jest zbyt duża ilość odpadów przekazywanych do składowania” poprzeć danymi, ponieważ np. z rysunku 42 nie wynika, że składowaniu poddana jest aż taka duża ilość odpadów, w tym przypadku przemysłowych.	Uwzględniono	
217	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 127 (rozdział 5.8.5. Analiza SWOT i obszary problemowe) Na jakiej podstawie autorzy opracowania określili mocne i słabe strony, skoro w rozdziale dot. gospodarki odpadami brak jest informacji na ten temat za wyjątkiem danych dotyczących: malejącej ilości odbieranych zmieszanych odpadów komunalnych i rosnącego udziału odpadów komunalnych zbieranych selektywnie i przekazywanych do recyklingu, dużych ilości wytwarzanych odpadów przemysłowych i istniejących wyrobów zawierających azbest? Brakujące informacje należy uwzględnić w treści dokumentu.	Uwzględniono	
218	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 134 (rozdział 5.9.1.1 Formy ochrony przyrody na terenie województwa śląskiego) Wskazano, że na terenie województwa znajduje się 66 rezerwatów, w tym 51 leśnych, 4 florystyczne, 4 przyrody nieożywionej, 2 faunistyczne, 2 krajobrazowe, 1 torfowiskowy; suma poszczególnych typów rezerwatów nie daje 66 – brakuje informacji o 2 obiektach. Z jakiego powodu? Jaki jest cel wskazywania przy opisie poszczególnych obszarowych form ochrony przyrody (w rozdziale 5.9.1.1 Formy ochrony przyrody na terenie województwa śląskiego) ile nowych obszarów zostało utworzonych od czasu opracowania POŚ 2015? Wystarczające jest wskazanie aktualnej liczby obszarów (po to m.in. ustalono rok bazowy w dokumencie).	Uwzględniono	
219	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 171 (rozdział 8. Cele Programu wraz ze wskaźnikami ich realizacji, tabela 64 Cele, kierunki interwencji oraz zadania) Kierunek interwencji GO 2 - brak jest odniesienia się do sektora odpadów przemysłowych, pomimo iż problemy zidentyfikowano również dla tej grupy odpadów.	Uwzględniono	Odpady przemysłowe zostały ujęte w zadaniu GO 2.4. Realizacja określonych ustawowo poziomów odzysku i recyklingu dotyczących odpadów sektora gospodarczego. Odpady przemysłowe są ujęte jako odpady sektora gospodarczego.
220	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	str. 178-180 (rozdział 9. System wdrażania i koordynacji Programu wraz z jego monitoringiem i sprawozdawczością, tabela 65 Wskaźniki monitorowania Programu) Brak jest wskaźników dla obszaru gospodarka odpadami przemysłowymi; wskaźniki dotyczące zasobów geologicznych należy uszczegółowić (podane dwa wskaźniki nie przedstawiają żadnej wartości sprawozdawczej), w zasobach wodnych należy uwzględnić wskaźnik dotyczący ustanowionych stref ochronnych dla GZWP.	Uwzględniono	Dodano wskaźniki: Liczba ustanowionych obszarów ochronnych GZWP na terenie województwa; Ilość wytworzonych odpadów przemysłowych; Liczba czynnych zakładów górniczych, w których odbywa się wydobywanie; Liczba otwartych zakładów górniczych w danym roku; Liczba zakładów górniczych w procesie likwidacji/zlikwidowane w danym roku.
221	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Załącznik 1 – Harmonogram realizacji zadań Czy zastosowanie sformułowania „siły własne” jest adekwatne w komórkach, w których powinny zostać podane wartości liczbowe (szacunkowe koszty realizacji zadań w tys. zł brutto w poszczególnych latach)? Co znaczy „siły własne” w kontekście pieniędzy? Czy faktycznie jedynym podmiotem odpowiedzialnym za realizację zadania ZG 1.1. (str. 196, Tabela 68, poz. 13 harmonogramu) jest UMWS? Wydaje się, że na obszarze województwa śląskiego koncesje mogą być wydawane także przez inne organy administracji geologicznej.	Wyjaśnienie	Tabela dotyczy zadań własnych czyli zadań przeznaczonych do realizacji wyłącznie przez UMWS oraz jednostki podległe. Wszystkie inne podmioty odpowiedzialne za realizację danego zadania zostały wyszczególnione w Rozdziale 8. Cele Programu wraz ze wskaźnikami ich realizacji. Stwierdzenie siły własne, oznacza, że zadanie wykonywane jest w ramach bieżących zadań pracowników jednostki. Nie jest zatem możliwe określenie kwoty, która przypada na tego

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
					rodzaju zadania. Zmieniono opis na: zadanie realizowane w ramach bieżącej pracy.
222	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Zgodnie z podziałem administracyjnym, województwo śląskie podzielone jest na 36 powiatów, w tym 17 powiatów ziemskich i 19 powiatów grodzkich oraz składa się z 167 gmin, w tym 94 gminy wiejskie (powinno być: gmin wiejskich), 49 gmin miejskich oraz 24 gminy miejsko-wiejskie (powinno być: gmin miejsko-wiejskich).	Uwzględniono	
223	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Zróznicowane ukształtowanie terenu warunkuje wysoką różnorodność powierzchni glebowej (powinno być: pokrywy glebowej).	Uwzględniono	
224	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Na stronie 26 znajduje się zdanie: „Lokalizację stacji w granicach województwa zaprezentowano na poniższym rysunku (Rysunek 2)”, a rysunek, o którym mowa podpisany jest: „Ryc. 3 Lokalizacja stacji pomiarowych w województwie śląskim”;	Uwzględniono	
225	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Na stronie 29. Znajduje się „Tabela 3 Zestawienie wielkości emisji powierzchniowej na terenie województwa śląskiego w latach 2019-2023”, a bezpośrednio pod nią zdanie: „Na podstawie danych w tabeli 11 należy stwierdzić, że w roku 2020 odnotowano nieznaczny spadek emisji zanieczyszczeń” (podobna sytuacja powtarza się też na str. 31, 40).	Uwzględniono	
226	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Na str. 37 niepoprawnie odmieniono tytuł dokumentu; jest: Uchwałą nr 2873/194/VI/2020 z dnia 9 grudnia 2020 roku Sejmik Województwa Śląskiego przyjął dokument pn. „Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalnej polityki energetycznej do roku 2030”, a powinno być: Uchwałą nr 2873/194/VI/2020 z dnia 9 grudnia 2020 roku Sejmik Województwa Śląskiego przyjął dokument pn. „Polityka gospodarki niskoemisyjnej dla województwa śląskiego. Regionalna polityka energetyczna do roku 2030.”	Uwzględniono	
227	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 69 (rozdział 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego), pod Ryc. 14 znajduje się zdanie: „W ramach badań wykonuje się klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu (potencjału) ekologicznego” – wydaje się, że zastosowano w tym zdaniu zbyt duży skrót myślowy; klasyfikację stanu chemicznego oraz stanu (potencjału) wykonuje się na podstawie uzyskanych wyników badań, jest to interpretacja wyników badań i pomiarów, a nie jeden z ich etapów.	Uwzględniono	Przeredagowano zdanie.
228	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 88: jest: „(...) oraz wody podziemne zaliczone do kopalni (wody lecznicze i termalne).”, powinno być: „(...) oraz wody podziemne zaliczone do kopalni (wody lecznicze i termalne).”	Uwzględniono	
229	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 91: w zdaniu: „W GZW występuje pełna gama typów technologicznych węgla kamiennych: od węgla energetycznych typu 31, poprzez węgle koksowe, aż do węgla specjalnych typu 38” należy zastąpić sformułowanie „pełna gama” innym; użyty termin jest mało profesjonalny w odniesieniu do zasobów złóż.	uwzględniono	
230	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str. 119, sugeruje się przeredagowanie zdania: „Na terenie województwa śląskiego najwięcej odpadów wytworzonych w 2022 r. pochodziło z grupy 01...” na zdanie: „Na terenie województwa śląskiego w 2022 r. największe ilości odpadów zostały wytworzone w grupie 01...”;	Uwzględniono	
231	Państwowy Instytut Geologiczny –	POŚ	Str. 120, (I akapit): sugeruje się zmianę słów „w masie” na „w ilości”.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
	Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)				
232	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Str.122, zdanie: „ZSEiE na terenie województwa śląskiego w 2020 r. przetwarzano 12 285 Mg2020 r., 21 912 Mg w 2021 r. oraz 20 998 Mg w 2022 r.” wymaga korekty redakcyjnej.	Uwzględniono	
233	Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy (PIG-BIP)	POŚ	Na str.126 należy dokończyć urwane zdanie „W latach 2020-2022 zanotowano tendencję wzrostową 125, a od 2023 r. ilość tych odpadów stale malała, w 2030 r.”.	Uwzględniono	
234	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	POŚ dla województwa śląskiego nie bierze pod uwagę zapisów programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. - Istotne znaczenie w kontekście ograniczania emisji związków azotu zarówno do wód jak i do powietrza. Brak analizy wpływu zanieczyszczeń z obszarów rolniczych na jakość wód, brak identyfikacji obszarów problemowych w tym zakresie i propozycji działań. Cały dokument wymaga weryfikacji i uzupełnienia w tym zakresie.	Uwzględniono	Dodano w rozdziale 3.1.1. opis Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu. Analiza zanieczyszczeń została przedstawiona w ramach części eutrofizacji. Uzupełniono informacje o zapisy wynikające z programu działań... Dodano zagadnienie do obszarów problemowych, które odnosi się do zawartości azotynów w wodach JCWP.
235	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Wykaz skrótów, str. 7 - W spisie treści nie zawarto skrótu KPOŚK – Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych	Uwzględniono	
236	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	rozdz. 3.1.1, str. 12 - Należy dodać „Program działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” wraz z jego krótką charakterystyką	Uwzględniono	
237	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	3.1.1. Dokumenty krajowe, VI Aktualizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, str. 16 - W akapicie, dotyczącym KPOŚK, sugerujemy zmianę części akapitu wskazującego co zawiera KPOŚK w sposób: „Zgodnie z ustawą Prawo wodne, integralną część Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych stanowi wykaz aglomeracji o równoważnej liczbie mieszkańców wynoszącej co najmniej 2000 zawierający zestawienie niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji urządzeń kanalizacyjnych”. Zachowana zgodność z art. 88 ust. 1 ustawy Prawo wodne.	Uwzględniono	
238	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego, str. 68. W diagnozie stanu zasobów wodnych należy uwzględnić zagadnienia związane z eutrofizacją wód i głównymi źródłami emisji biogenów do wód. W diagnozie stanu zasobów wodnych należy uwzględnić zagadnienia związane z eutrofizacją wód i głównymi źródłami emisji biogenów do wód.	Uwzględniono	
239	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.5.Gospodarka wodno-ściekowa 5.5.1.Diagnoza stanu istniejącego - str. 82 dot. zdania „Zgodnie ze Sprawozdaniem z wykonania KPOŚK za 2022 r. na terenie województwa śląskiego wydzielono 133 aglomeracje w rozumieniu ustawy Prawo wodne.”. Zdanie powołuje się na niewłaściwy dokument sprawozdawczy. Powinno być „Sprawozdaniem z realizacji KPOŚK za 2022 r. [...]”. Sprawozdania z wykonania Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych opracowywane są w cyklach 2- letnich przez ministra właściwego ds. gospodarki wodnej (aktualnie obsługiwanego przez Ministerstwo Infrastruktury) na podstawie art. 94 ustawy – Prawo wodne. Najnowsze sprawozdanie z wykonania KPOŚK obejmuje lata 2020-2021. Sprawozdania z wykonania KPOŚK opracowywane są na podstawie sprawozdań z realizacji KPOŚK , opracowywanych przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			(art. 91 ustawy – Prawo wodne) na podstawie sprawozdań cząstkowych przekazywanych przez gminy wiodące w aglomeracjach.		
240	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.5.Gospodarka wodno-ściekowa 5.5.4.Analiza SWOT Tabela 39 Analiza SWOT w obszarze Gospodarka wodno-ściekowa Str. 87 W tabeli z analizą SWOT, w części dotyczącej zagrożeń, sugeruje się wskazanie, że jednym z zagrożeń jest niedostosowanie do końca 2027 r. wszystkich aglomeracji do wymagań wynikających z dyrektywy 91/271/EWG (tzw. dyrektywy ściekowej). Zgodnie z Traktatem Akcesyjnym wszystkie aglomeracje powinny zostać dostosowane do warunków dyrektywy 91/271/EWG do końca 2015 r. Pomimo upływu ponad 8 lat od ww. ostatecznego terminu, a ponad 20 lat od uruchomienia Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (zatwierdzonego przez Radę Ministrów w grudniu 2003 r.), wciąż znacząca liczba aglomeracji nie spełnia wszystkich wymagań (w przypadku woj. śląskiego na 133 aglomeracje, w pełni dostosowanych jest jedynie 55 z nich, co stanowi ok. 41%). Zgodnie z art. 472b ust. 1 ustawy – Prawo wodne w przypadku gdy aglomeracja nie spełnia warunków, o których mowa w art. 87a, gmina za to odpowiedzialna podlega administracyjnej karze pieniężnej. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1549) aglomeracje wyznaczone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają dostosowaniu do warunków, o których mowa w art. 87a ustawy zmienianej w art. 1, niezwłocznie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2027 r. Do aglomeracji, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 grudnia 2027 r. nie stosuje się przepisów art. 472b ustawy zmienianej w art. 1. Wymaga zatem analizy, czy dostosowanie pozostałych ok. 59% aglomeracji do pełnej zgodności z warunkami dyrektywy ściekowej w perspektywie do końca 2027 r. jest realne, czy też jest zagrożone (jeżeli tak, to w jakim stopniu). W przypadku zidentyfikowania takiego zagrożenia, jego konsekwencją jest powstanie kolejnego zagrożenia w formie administracyjnej karze pieniężnej.	Uwzględniono	Charakter dokumentu nie uwzględnia możliwości wykonania analizy ryzyka czy dostosowanie aglomeracji do pełnej zgodności z warunkami dyrektywy ściekowej w perspektywie do końca 2027 r. jest realne. Dodano stosowną informację do tekstu POŚ w obszarze GWŚ.
241	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.5.Gospodarka wodno-ściekowa 5.5.4.Analiza SWOT Str. 87 Zidentyfikowane obszary problemowe (opisane pod tabelą 39) sugeruje się uzupełnić o kwestię związaną z dostosowaniem aglomeracji do warunków wynikających z dyrektywy 91/271/EWG, nie później niż do końca 2027 r. Zgodnie z Traktatem Akcesyjnym wszystkie aglomeracje powinny zostać dostosowane do warunków dyrektywy 91/271/EWG do końca 2015 r. Pomimo upływu ponad 8 lat od ww. ostatecznego terminu, a ponad 20 lat od uruchomienia Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych (zatwierdzonego przez Radę Ministrów w grudniu 2003 r.), wciąż znacząca liczba aglomeracji nie spełnia wszystkich wymagań (w przypadku woj. śląskiego na 133 aglomeracje, w pełni dostosowanych jest jedynie 55 z nich, co stanowi ok. 41%). Zgodnie z art. 472b ust. 1 ustawy – Prawo wodne w przypadku gdy aglomeracja nie spełnia warunków, o których mowa w art. 87a, gmina za to odpowiedzialna podlega administracyjnej karze pieniężnej. Zgodnie z art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1549) aglomeracje wyznaczone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy podlegają dostosowaniu do warunków, o których mowa w art. 87a ustawy zmienianej w art. 1, niezwłocznie, nie później jednak niż do dnia 31 grudnia 2027 r. Do aglomeracji, o których mowa w ust. 1, do dnia 31 grudnia 2027 r. nie stosuje się przepisów art. 472b ustawy zmienianej w art. 1. Wymaga zatem analizy, czy dostosowanie pozostałych ok. 59% aglomeracji do pełnej zgodności z warunkami dyrektywy ściekowej w perspektywie do końca 2027 r. jest realne, czy też jest zagrożone (jeżeli tak, to w jakim stopniu). W przypadku zidentyfikowania takiego zagrożenia, jego konsekwencją jest powstanie kolejnego zagrożenia w formie administracyjnej karze pieniężnej.	Uwzględniono	Charakter dokumentu nie uwzględnia możliwości wykonania analizy ryzyka czy dostosowanie aglomeracji do pełnej zgodności z warunkami dyrektywy ściekowej w perspektywie do końca 2027 r. jest realne. Dodano stosowną informację do tekstu POŚ w obszarze GWŚ.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
242	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Tabela 39 Analiza SWOT w obszarze Gospodarka wodno-ściekowa, Mocne strony, str. 87 Dostępność finansowania inwestycji w gospodarce ściekowej w ramach różnych programów. Istniejące mechanizmy finansowe przewidują możliwość finansowania zamierzeń inwestycyjnych w gospodarce ściekowej zarówno w aglomeracjach ujętych w Krajowym programie oczyszczania ścieków komunalnych (KPOŚK), jak i na obszarach poza aglomeracjami. Syntetyczna informacja o możliwościach finansowania gospodarki ściekowej dostępna jest na stronie internetowej Ministerstwa Infrastruktury pod adresem https://www.gov.pl/web/infrastruktura/finansowanie-gospodarki-ściekowej	Uwzględniono	Informacja o możliwości pozyskiwania środków została zawarta w analizie SWOT jako szansa. Dodano informację o inwestycjach związanych z gospodarką wodno-ściekową.
243	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	6.2.Adaptacja do zmian klimatu i zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych Gospodarka wodno-ściekowa Str. 151 Adaptacja do zmian klimatu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej powinna polegać uwzględniać również budowę oraz modernizację oczyszczalni ścieków, a także stosowanie najnowszych technologii oczyszczania ścieków, uwzględniając nowe zagrożenia w postaci m.in. mikroplastiku oraz farmaceutyków. Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce ściekowej powinna uwzględniać zmniejszenie presji antropogenicznej i poprawę jakości kurczących się zasobów wodnych, wynikających ze zmian klimatu (susze) poprzez redukcję ilości odprowadzanych do wód ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych.	Częściowo uwzględniono	Część uwagi - Adaptacja do zmian klimatu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej powinna uwzględniać również budowę oraz modernizację oczyszczalni ścieków, a także stosowanie najnowszych technologii oczyszczania ścieków, uwzględniając nowe zagrożenia w postaci m.in. mikroplastiku oraz farmaceutyków - nie jest związana z adaptacją do zmian klimatu. Druga część uwagi - Adaptacja do zmian klimatu w gospodarce ściekowej powinna uwzględniać zmniejszenie presji antropogenicznej i poprawę jakości kurczących się zasobów wodnych, wynikających ze zmian klimatu (susze) poprzez redukcję ilości odprowadzanych do wód ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych - jest częściowo i pośrednio zawarta w wymienionym zadaniu GWS 1.6. Edukacja ekologiczna w zakresie zasad prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, w tym ograniczania zużycia wody. Ograniczenie zużycia wody powoduje redukcję ilości odprowadzanych do wód ścieków nieoczyszczonych lub niedostatecznie oczyszczonych.
244	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.5.5. Diagnoza stanu środowiska dla kierunków interwencji określonych zgodnie z Polityką Ekologiczną Państwa 2030, str. 87 oraz Tabela 64 Cele, kierunki interwencji oraz zadania, str. 157 Wskazano, że cel w zakresie gospodarki wodno-ściekowej realizowany jest poprzez działania wynikające z KPOŚK. Natomiast w zdaniu wcześniejszym odniesiono się do zapisów PEP 2030 w kontekście ścieków przemysłowych. W naszej ocenie, zarówno w rozdziale dotyczącym diagnozy środowiska jak również w planowanych kierunkach interwencji zabrakło informacji nt. gospodarki ściekami przemysłowymi oraz planowanych działań w zakresie ochrony wód przed działalnością przemysłu. W rozdziale 5.5.5. brakuje informacji nt. ścieków przemysłowych. KPOŚK, o którym wspomniano w rozdziale 5.5.5, dotyczy ścieków komunalnych i ścieków przemysłowych biologicznie biodegradowalnych. W opracowaniu brakuje informacji o rozwiązaniach w zakresie ścieków przemysłowych. W naszej ocenie powinny być zaplanowane kierunki interwencji w zakresie ścieków przemysłowych w celu ochrony wód przed zanieczyszczeniem ściekami przemysłowymi.	Nie uwzględniono	Ścieki przemysłowe nie zostały indywidualnie ujęte w kierunkach interwencji, ponieważ wpisują się w szeroko rozumiany system gospodarki wodno-ściekowej, czyli obecnie zdefiniowany kierunek interwencji, jakim jest Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. Trudno jest określić zadania w zakresie ochrony wód przed zanieczyszczeniem ściekami przemysłowymi, poza wskazanym w tabeli: GWS 1.2. Prowadzenie kontroli przestrzegania przez podmioty warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.
245	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Cele Programu wraz ze wskaźnikami ich realizacji Gospodarka wodno-ściekowa str. 166 Sugeruje się uzupełnienie wskaźników o liczbę zbiorników bezodpływowych (szamb). Zbiorniki bezodpływowe, tak jak przydomowe oczyszczalnie ścieków, stanowią uzupełnienie systemu gospodarki ściekowej.	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
246	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Tabela 64 Cele, kierunki interwencji oraz zadania, obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa, str. 166 Zdaje się, że dla zadania: „GWS 1.4. Budowa, rozbudowa i modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych” (kolumna 7) błędnie przypisano wskaźnik: „Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca [m3/rok]” (kolumna 3). Nazwa zadania GWS 1.4. wskazuje, że dotyczy ono gospodarki ściekowej a nie kwestii związanej z zużyciem wody. W związku z tym, w tym przypadku wskaźnik: „Zużycie wody w przeliczeniu na mieszkańca [m3/rok]” nie ma logicznego powiązania z ww. zadaniem.	Wyjaśnienie	Wskaźniki nie są przypisane do poszczególnych zadań, ale do kierunków interwencji.
247	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Cele programu oraz wskaźniki ich realizacji, str. 166 Należy uzupełnić o cele związane z wdrożeniem „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, a wskaźniki realizacji oprócz na wynikach monitoringu i kontroli prowadzonych przez WIOŚ.	Nie uwzględniono	W ramach Gospodarowania wodami wyznaczono cel Poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych, który poprzez swoje bardziej ogólne brzmienie obejmuje również cele związane z wdrożeniem wspomnianego Programu. Wskaźniki wyznaczone na potrzeby POŚ nie mają na celu monitorowania realizacji innych Programów.
248	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	5.5.Gospodarka wodno-ściekowa. Wskazanie obowiązującej dyrektywy w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Jako jeden z dokumentów będących podstawą działań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej wskazano dyrektywę 98/83/WE w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Dyrektywa ta została zrewidowana i zastąpiona dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2020/2184(UE) z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, która weszła w życie 12 stycznia w 2021 roku. W związku z tym zasadne jest wskazanie obowiązującej dyrektywy z 2020 roku.	Uwzględniono	
249	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Rozdział 5.4. Gospodarowanie wodami str. 78 Program ochrony środowiska nie odnosi się do Planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzecza Wisły, Odry i Dunaju, które zostały opublikowane w grudniu 2022 r. w Dzienniku Ustaw. W powyższych planach znajduje się wykaz inwestycji, które wpływają na stan zagrożenia i ryzyka powodziowego, w tym również na stan środowiska.	Uwzględniono	W Programie ujęto plany zarządzania ryzykiem powodziowym w rozdziale Gospodarowanie wodami, poprzez przedstawienie terenów zagrożonych powodzią w formie graficznej oraz ujęcie opisu planów w części Pozostałe dokumenty mające znaczenie w gospodarowaniu wodami.
250	Ministerstwo Infrastruktury	Załącznik 1	Harmonogramie realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem w obszarze interwencji dot. budowy, przebudowy, modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej (s. 201) W Harmonogramie realizacji zadań monitorowanych wraz z ich finansowaniem w obszarze interwencji dot. budowy, przebudowy, modernizacji infrastruktury przeciwpowodziowej (s. 201) będącym w zakresie podmiotów odpowiedzialnych tj.: gmin, PGW Wody Polskie, przedsiębiorstw wodociągowo- kanalizacyjnych wskazano koszt działania na 25 000 000 zł. Źródła finansowania: wskazano jako: środki własne, środki NFOŚGiW, środki WFOŚiGW, fundusze unijne. W samym Programie planowanych inwestycji w gospodarce wodnej PGW Wody Polskie, tylko dla woj. śląskiego dla działań przeciwpowodziowych jest kwota ponad 1 mld zł (1 168 531 000). Bez względu jak została oszacowana kwota 25 mln zł, w ocenie WI wydaje się ona przesadnie niska na cel przedmiotowy cel. Prosimy o jej ponowne zweryfikowanie.	Uwzględniono	Przyjęto kwotę podaną przez Ministerstwo Infrastruktury.
251	Ministerstwo Infrastruktury	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego należy uznać za niepełny, gdyż brak w nim informacji, że autorzy opracowania zapoznali się i wnikliwie przeanalizowali poniższe dokumenty: 1) obowiązującego Planu utrzymania wód; 2) Programu Rozwoju Melioracji Wodnych w perspektywie średnio- i długookresowej dla województwa śląskiego; 3) Miejskich	Uwzględniono	Dodano część Pozostałe dokumenty mające znaczenie w gospodarowaniu wodami w obszarze Gospodarowanie wodami.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			Planów Adaptacji do zmian klimatu sporządzonych dla miast z obszaru województwa śląskiego; 4) Programu przeciwdziałania niedoborowi wody.		
252	RDOŚ	Program	<p>W części dotyczącej oceny stanu środowiska (w projekcie „Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego” lub/i prognozie oddziaływania na środowisko) 1. W odniesieniu do bioróżnorodności: Wskazuje się na konieczność uzupełnienia zapisów Programu w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> - występowania gatunku storczyka – dwulistnik pszczeli <i>Ophrys apifera</i>, objętego ochroną na podstawie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie wprowadzenia na terenie województwa śląskiego ochrony gatunkowej dwulistnika pszczelego <i>Ophrys apifera</i> (Dz. Urz. woj. śląskiego z 2024 r. poz. 4698), - informacji dotyczącej bioróżnorodności województwa śląskiego, tj. brak wskazań dotyczących Beskidu Śląskiego i Żywieckiego oraz Jury Krakowsko Częstochowskiej czy też dużych kompleksów leśnych w zachodniej części województwa tj. lasów lublinieckich oraz raciborskich - zbiorowisk typowo górskich (Beskidy, Jura Krakowsko-Częstochowska) - informacji o gatunkach rzadkich, tj. strefowych, np. iglica mała, bocian czarny, bielik, kania ruda, sóweczka, włośchatka, które występują na terenie naszego województwa dzięki zachowaniu charakterystycznych dla nich siedlisk, - chomika europejskiego, krytycznie zagrożonego gatunku, który występuje na terenie naszego województwa, a wobec którego głównym zagrożeniem jest utrata siedlisk poprzez zmianę sposobu zagospodarowania gruntów. 	Uwzględniono	
253	RDOŚ	Prognoza	<p>W odniesieniu do parków krajobrazowych: Należy doszczegółowić lokalizacje, liczbę i powierzchnię każdego parku oraz powierzchnię ogólną. W tabeli nr 16 prognozy oddziaływania na środowisko – „Wykaz parków krajobrazowych na terenie województwa śląskiego”, podano, że Park Krajobrazowy Orlich Gniazd zlokalizowany jest m.in. na terenie powiatu olkuskiego, natomiast Park Krajobrazowy Beskidu Małego znajduje się m. in. na terenie powiatu suskiego i wadowickiego. Z uwagi na fakt, że dokument odnosi się do województwa śląskiego, należałoby wskazać, że powiaty te znajdują się w województwie małopolskim. Informacja ta choć prawdziwa, bez stosownego wyjaśnienia może u części odbiorców wywołać wrażenie, że powiaty te znajdują się w województwie śląskim. Należy również zweryfikować powierzchnię ogólną wszystkich form ochrony przyrody.</p>	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
254	RDOŚ	Program/Prognoza	W odniesieniu do rezerwatów przyrody: Na str. 47 prognozy oddziaływania na środowisko i str. 134 Programu błędnie wskazano, że dla rezerwatów przyrody „13 obszarów posiada plan ochrony, natomiast 50 obszarów posiada plany zadań ochronnych”. Dla rezerwatów przyrody ustanawia się plany ochrony lub zadania ochronne, a nie jak wskazano plany zadań ochronnych. Plan ochrony dla rezerwatu przyrody sporządza się na okres 20 lat, natomiast zadania ochronne na okres do 5 lat. Aktualność danych dotyczących liczby obowiązujących zadań ochronnych dla rezerwatów przyrody jest bardzo dynamiczna - każdego roku część zadań ochronnych expiruje. W związku z tym proponuje się rezygnację z podawania tej informacji lub wskazanie daty aktualności stanu. Obecnie dla rezerwatów przyrody w województwie śląskim obowiązuje 41 zadań ochronnych i 13 planów ochrony.	Uwzględniono	
255	RDOŚ	Program/Prognoza	W odniesieniu do obszarów Natura 2000: Weryfikacji wymagają: a) informacje o gatunkach i siedliskach stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz przyporządkowane im potencjalne zagrożenia wynikające z realizacji zadań inwestycyjnych. W trakcie analizy przedmiotowego dokumentu ustalono, że błędnie wskazano przedmioty ochrony np. obszaru 2000 Beskid Żywiecki PLB240002 przedmiotem ochrony nie jest: dzięciol czarny, jarząbek, trzmieljad, kobuz, ślepowron, a brzana karpacka, murawy kserotemiczne 6210, ściany skalne 8220 – nie są przedmiotami ochrony obszaru 2000 Beskid Żywiecki PLH240006 b) nazwa obszaru o kodzie PLH240048. W projekcie Programu (tabela 55 na str. 131) zapisano „Bagna w Nowej Wsi” a powinno być „Kościół w Sławkowie c) zapisy: na str. 141 Programu przyjęto, cyt. „od czasu opracowania poprzedniego Programu zwiększyła się powierzchnia zieleni o 317,12 ha. Ponadto, opracowano 31 Planów Zadań Ochronnych dla obszarów Natura 2000...”. Poprzedni program przyjęto uchwałą Sejmiku 31.08.2015 r. Samo opracowanie programu nie jest tożsame z jego przyjęciem w formie uchwały. Jeśli założyć, że zapis dotyczy okresu po przyjęciu Programu, to w tym okresie Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach przyjął 30 planów zadań ochronnych (pzo). Brak informacji jakie obszary uwzględnione są w puli 31. Podawanie konkretnej liczby może być obarczone błędem; na str. 131 Programu przyjęto, że cyt. „na terenie województwa śląskiego 42 obszary Natura 2000 posiadają opracowane plany zadań ochronnych, dla 6 obszarów SOO i jednego OSO upłynął czas obowiązywania PZO i są obecnie w trakcie opracowania zmiany”. W związku ze zmianą ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (zmiana z 16 października 2023 r.) plany zadań ochronnych są bezterminowe - zatem proponuje się rezygnację z podawania informacji o upływie czasu ich obowiązywania. Bez planów zadań ochronnych są następujące obszary Natura 2000: Bagna w Nowej Wsi PLH240046, Kościół w Sławkowie PLH240048, Dolina Górnej Pilicy PLH260018, Beskid Śląski PLH240005. Biorąc pod uwagę, że na obszarze województwa śląskiego znajduje się 47 obszarów Natura 2000, to plan zadań ochronnych posiada 43 z nich. Wyjaśnić należy, że Dolina Białej Przemszy PLH240038 (obszar ten zastąpił i powiększył Torfowisko Sosnowiec-Bory PLH240038) posiada pzo tylko dla części terenu, tj. do granic Torfowiska Sosnowiec -Bory. Cały obszar Natura 2000 Dolina Białej Przemszy posiada jedynie tymczasowe cele ochrony,	Uwzględniono	Tabela została przerezegowana.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
256	RDOŚ		<p>W odniesieniu do korytarzy ekologicznych:</p> <p>a) w uzgodnieniu stanowiska w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego programu (pismo WOOS.411.77.2024.AOK z 22 maja 2024 r.) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazał, iż prognoza oddziaływania na środowisko powinna uwzględniać, analizować i oceniać „funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2015 CDPGŚ)”. W Programie oraz prognozie oddziaływania na środowisko przywołano korytarze ekologiczne z opracowania „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” Parusel, Skowrońska, Wower z roku 2007 r. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko - informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko „powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy”. Należałoby również zweryfikować i podać prawidłowe sumaryczne dane w zakresie ogólnej liczby korytarzy ekologicznych oraz każdego rodzaju.</p>	Uwzględniono	
257	RDOŚ	Program	<p>W części dotyczącej celów Programu i wskaźników ich realizacji (w projekcie „Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego”) W zakresie form ochrony przyrody takich jak parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz projektowane formy ochrony przyrody i korytarze ekologiczne dokument wprowadza następujące zadania:</p> <p>ZP 1.4. „Tworzenie nowych obszarów chronionych oraz powiększanie istniejących obszarowych form ochrony przyrody, w oparciu o wyniki prowadzonych badań i waloryzacji przyrodniczych”. Na str. 172 Programu, w kolumnie pn. Podmiot odpowiedzialny oprócz RDOŚ i gminy, powinien także zostać dodany Sejmik Województwa Śląskiego. Natomiast na str. 205, w tabeli 69 pn. „Harmonogram realizacji zadań monitorowanych wraz z finansowaniem”, w kolumnie Szacunkowe koszty wpisane jest „siły własne”, a w kol. Źródło finansowania wpisane jest „środki własne”. Proponuje się w kolumnie „Szacunkowe koszty” wpisać b.d., a w kolumnie „Źródło finansowania” dopisać środki WFOŚiGW w zakresie ewentualnych działań RDOŚ,</p> <p>ZP 2.1 „Czynna ochrona siedlisk przyrodniczych oraz gatunków rzadkich, zagrożonych lub objętych ochroną”,</p> <p>ZP 2.2 „Zachowanie i odtwarzanie właściwego stanu siedlisk, cennych gatunków, elementów przyrody nieożywionej oraz krajobrazu na terenie obszarów Natura 2000, rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych oraz zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, a także poza terenem obszarów chronionych m.in poprzez realizację planów zadań ochronnych, zadań ochronnych i planów ochrony przyjętych dla obszarów Natura 2000 i rezerwatów przyrody.” Zwraca się uwagę, że poza obszarami chronionymi RDOŚ nie realizuje ochrony czynnej. Zapis w nazwie zadania ,(…), a także poza terenem obszarów chronionych” nie jest adekwatny do kompetencji RDOŚ,</p> <p>ZP 2.3. „Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów.”</p> <p>ZP 2.4 „Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych</p>	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			poprzez adekwatne zapisy w dokumentach planistycznych, strategicznych lub/i decyzjach administracyjnych". ZP 2.5. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat bioróżnorodności województwa oraz jej znaczeniu dla funkcjonowania człowieka" - do podmiotów odpowiedzialnych oprócz PGL LP i gminy należy dopisać: RDOŚ ZP 2.7. Prowadzenie ochrony cennych gatunków zwierząt ex situ (głuszc, żubr) oraz prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt – do podmiotów odpowiedzialnych oprócz PGL LP i gminy należy dopisać: RDOŚ, ZP 2.8 „Oznakowanie granic obszarów uznanych za formy ochrony przyrody poprzez postawienie tablic informacyjnych”, ZP 2.9. „Usuwanie roślinności inwazyjnej” - do podmiotów odpowiedzialnych oprócz RDOŚ i gminy należy dopisać: starostwa, zarządców dróg, właścicieli i zarządców gruntów, w tym PGL LP.		
258	RDOŚ		W części dotyczącej przewidywanych oddziaływań na środowisko (w prognozie oddziaływania na środowisko) 1. W piśmie WOOS.411.77.2024.AOK z 22 maja 2024 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazał, iż prognoza oddziaływania na środowisko powinna uwzględniać, analizować i oceniać „funkcjonowanie korytarzy ekologicznych określonych w opracowaniu „Korytarze ekologiczne w województwie śląskim – koncepcja do planu zagospodarowania przestrzennego województwa” (Parusel J.B., Skowrońska K., Wower A. (red.) 2015 CDPGS)”. Jak już wspomniano, w prognozie oddziaływania na środowisko przywołano korytarze ekologiczne z opracowania z roku 2007 r. W przeprowadzonych analizach wpływu realizacji Programu na struktury migracyjne - powinny być uwzględnione dane aktualnego dokumentu. Dodatkowo, należy podkreślić znaczenie korytarzy ekologicznych oraz zagrożeń związanych ze sposobem prowadzenia gospodarki przestrzennej, szczególnie problematycznej w Beskidach. Utrata korytarzy ekologicznych w szczególności spełniających ważną rolę dla dużych drapieżników może przyczynić się do utraty ich siedlisk i izolacji części kompleksów leśnych, co w przypadku presji zabudowy czy błędnej lokalizacji inwestycji liniowych może stanowić duży problem.	Uwzględniono	
259	RDOŚ		2. W w/w piśmie, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Katowicach wskazał na konieczność przedstawienia zestawienia wszystkich form ochrony przyrody wymienionych w art. 6 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, z którymi mogą kolidować planowane zadania inwestycyjne. Wskazano też, że przy analizach dotyczących wpływu na środowisko, w tym na obszary Natura 2000, koniecznym jest także określenie nie tylko samego charakteru oddziaływań, ale również czy są one znaczące. W prognozie oddziaływania na środowisko nie przedstawiono takiego zestawienia.	Częściowo uwzględniono	Dodano informację odnośnie form przyrody, na które potencjalnie mogą oddziaływać zaplanowane zadania inwestycyjne. Nie przedstawiono jednak osobnego ich zestawienia, ponieważ charakter i ogólność Programu sprawia, że praktycznie każda z form ochrony przyrody może być poddana negatywnym oddziaływaniom, co zostało wyjaśnione w rozdziale.
260	RDOŚ		Na potrzeby opracowanego „Programu ochrony środowiska województwa dla województwa śląskiego” wykonano diagnozę stanu środowiska, w ramach której zdefiniowano główne problemy (w tym dotyczące obszarów chronionych podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody) i zagrożenia z podziałem na poszczególne obszary środowiskowe. Z przeprowadzonych analiz wynika, że istniejące problemy i zagrożenia wynikające m.in. z zanieczyszczenia powietrza, emisji hałasu, wpływu pól	Uwzględniono	

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
			elektromagnetycznych, gospodarki wodami, degradacji gleb, zmian klimatycznych dotyczą również gatunków i siedlisk stanowiących przedmioty ochrony ustawowych form ochrony przyrody. Nie są to jednak zagrożenia wynikające z etapu realizacji zadań inwestycyjnych, planowanych w ramach przedmiotowego projektu dokumentu. Należy zatem określić, jakie zagrożenia dla wymienionych elementów środowiska niesie realizacja przedmiotowego Programu		
261	RDOŚ		W odniesieniu do zasobów przyrodniczych, w ramach problemów dotyczących obszarów chronionych zidentyfikowano – „Sukcesję wtórną na siedliskach kserotermicznych i łąkowych wskutek zaniechania wypasu”. Proponuje się dopisać – „zaniechania koszenia”.	Uwzględniono	
262	RDOŚ		<p>W tabeli 21 prognozy oddziaływania na środowisko wymieniono potencjalne zagrożenia wynikające z realizacji zadań przewidzianych w Programie (potencjalnie oddziałujące na przedmioty ochrony obszarów Natura 2000) oraz działania naprawcze, jednak nie odniesiono się do celów działań ochronnych określonych dla siedlisk przyrodniczych i gatunków roślin oraz zwierząt stanowiących przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz celów ochrony, jak sugeruje tytuł rozdziału prognozy oddziaływania na środowisko:</p> <p>10.2 „Oddziaływanie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność obszarów i pozostałe obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody”. Odnosząc się do zapisów w/w tabeli ustalono, że autorzy prognozy oddziaływania na środowisko winni ponownie przejrzeć wszystkie plany zadań ochrony dla obszarów Natura 2000, w tym załączniki wskazujące zagrożenia dla przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000. W przypadku gdy jakiegokolwiek działania przewidziane w „Programie ochrony środowiska dla województwa śląskiego” wpisuje się w charakter zagrożenia zidentyfikowanego dla danego przedmiotu ochrony - należy je wymienić w kolumnie „Zadania wyznaczone w POŚ potencjalnieoddziałujące na przedmioty ochrony” i zaplanować adekwatne do zagrożenia działania zapobiegawcze, posilując się załącznikami nr 5 do zarządzeń, gdzie wskazane są działania ochronne. W kolumnie pn. Potencjalne zagrożenia należy zweryfikować zdefiniowane zagrożenia wynikające z realizacji zadań inwestycyjnych oraz nadać im czytelność tj. (uporządkować, oddzielić od siebie). Dotyczy to również działań zapobiegawczych. Ustalono, że np. w odniesieniu do nw. siedlisk przyrodniczych:</p> <p>3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Cl. IsoetoLittorelletea, Cl.Isoeto-Nanojuncetea (str. 93 prognozy oddziaływania na środowisko) – do zadań wyznaczonych jako potencjalnie oddziałujące na przedmioty ochrony należy dodać zadanie: ZP 2.10. „Przebudowa drzewostanów na terenach leśnych w kierunku zgodności z siedliskiem, przebudowa drzewostanów monokulturowych oraz zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej”,</p> <p>3130 brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z Cl. IsoetoLittorelletea, Cl. Isoeto-Nanojuncetea i 3140 twardowodne oligotroficzne i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic (Charcteria spp.) (str. 93-94 prognozy oddziaływania na środowisko) - do zadania wyznaczonego w Programie potencjalnie oddziałujące na przedmioty ochrony należy dodać zadanie: ZG 1.1 „Wydawanie koncesji na wydobywanie kopalin ze złóż i kontrola realizacji warunków koncesji”,</p> <p>7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 6216 haczykowiec błyszczący Hamatocaulis vernicosus,</p> <p>1903 lipiennik Loesela Liparis loeselii - należy dodać m.in. działanie zapobiegawcze: przeprowadzenie oceny oddziaływania na przedmioty ochrony obszaru Natura 2000 w odniesieniu do PLH240037 Lipienniki w Dąbrowie Górniczej</p>	Wyjaśnienie	W związku z preredagowaniem rozdziału i usunięciem tabeli, do której odnoszą się uwagi, poszczególne uwagi nie są możliwe do uwzględnienia. W ramach rozdziału, w którym ujęta była tabela, przeanalizowano potencjalny wpływ zadań inwestycyjnych na przedmioty ochrony, cele ochrony i cele działań ochronnych.

Lp.	Podmiot wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Status	Uzasadnienie
263	RDOŚ		W prognozie oddziaływania na środowisko nie wskazano, w oparciu o jakie założenia Program wyznacza cele ochrony środowiska dla następujących obszarów interwencji: ochrona klimatu i jakości powietrza, zagrożenia hałasem, pola elektromagnetyczne, gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne, gleby, gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, zasoby przyrodnicze, zagrożenia poważnymi awariami, a jednocześnie w tabeli 19 pn. Główne problemy i zagrożenia środowiska w ramach obszarów środowiskowych, nie zidentyfikowano np. zanieczyszczenia światłem, z uwzględnieniem rozproszenia zanieczyszczenia światłem na terenie województwa śląskiego, a także nie skupiono się na ograniczaniu tego zanieczyszczenia na florę i faunę na obszarach chronionych. Zanieczyszczenia światłem to poważny problem środowiskowy, może zakłócać orientację przestrzenną zwierząt i wzajemne zależności między gatunkami, komunikację oraz inne istotne zachowania.	Uwzględniono	
264	RDOŚ		Dla zadania ZP 2.3. „Zrównoważony rozwój turystyki na obszarach cennych przyrodniczo z uwzględnieniem pojemności turystycznej tych obszarów.” - na str. 205 prognozy oddziaływania na środowisko wskazano na organy odpowiedzialne za realizację zadania (RDOŚ, gminy, NGO). Brak informacji jaką rolę ma pełnić RDOŚ i co kryje się pod tym zadaniem. RDOŚ realizuje zdania wynikające z dokumentów zarządczych dla rezerwatów przyrody i obszarów Natura 2000, udostępnia do ruchu turystycznego wybrane rezerваты przyrody.	Nie uwzględniono	W związku z tym, że RDOŚ udostępnia do ruchu turystycznego wybrane rezerваты przyrody, jest również organem mającym wpływ na rozwój turystyki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju. Tym samym został uwzględniony jako jeden z podmiotów odpowiedzialnych za realizację zadania. Program nie narzuca szczegółowych działań w tym zakresie.
265	RDOŚ		Dla zadania ZP 2.4 „Zapewnienie właściwej ochrony bioróżnorodności, terenów zieleni i krajobrazu w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w dokumentach planistycznych, strategicznych lub/i decyzjach administracyjnych” - zwracam uwagę na zapis Tabeli 64 pn. „Cele, kierunki oraz zadania” gdzie, przy celu pn. Ochrona bioróżnorodności biologicznej i krajobrazowej ramach wskaźnika pn. „Liczba i powierzchnia obszarów chronionych”, w kolumnie 4 „Wartość bazowa” wpisano 275 a w kolumnie 5 „Wartość docelowa” 300 - brak informacji skąd wynika wartość docelowa „300”, jakie nowe obszary mają powstać wśród tych 25 i jaka część ma być utworzona przez RDOŚ.	Nie uwzględniono	Liczbę obszarów chronionych przyjęto adekwatnie do wzrostu ich liczby w okresie obowiązywania poprzedniego Programu. Mając na względzie krótszy okres projektowanego Programu, założono wzrost na poziomie 25 szt. nowych obszarowych form ochrony przyrody.
266	RDOŚ		Dla zadania ZP 2.7. Prowadzenie ochrony cennych gatunków zwierząt ex situ (głuszec, żubr) oraz prowadzenie Ośrodka Rehabilitacji Zwierząt – brak sprecyzowania o jaki ośrodek chodzi (str. 76 prognozy oddziaływania na środowisko).	Uwzględniono	Zapisano małymi literami, jako nazwę ogólną, bez precyzowania nazwy.
267	RDOŚ		Dla zadania ZP 2.9. „Usuwanie roślinności inwazyjnej” - w prognozie oddziaływania na środowisko nie odniesiono się do inwazyjnych gatunków zwierząt, takich jak np. szop praczy, jenot, nutrie, żółwie ozdobne. Należy uwzględnić eliminację/usuwanie ze środowiska również inwazyjnych gatunków zwierząt.	Uwzględniono	Wszędzie, gdzie występuje zadanie ZP 2.9. zmieniono jego nazwę na "Eliminacja inwazyjnych gatunków roślin i zwierząt".

6. Udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko

Obowiązkowym elementem strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest również zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa, zgodnie z przepisami działu III rozdziałów 1 i 3 ustawy ooś.

Organ opracowujący projekt POŚ, tj. Zarząd Województwa Śląskiego działając na podstawie art. 39 ust. 1 oraz art. 54 ust. 2 ustawy ooś podał do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do jego opracowania.

W związku z powyższym, w dniu 10 lipca 2024 roku Zarząd Województwa Śląskiego Uchwałą Nr 619/14/VII/2024 przyjął projekt „Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego” wraz z prognozą jego oddziaływania na środowisko celem przeprowadzenia opiniowania i konsultacji społecznych. Informacja ta ukazała się ogłoszeniem Zarządu Województwa Śląskiego z dn. 12 lipca 2024 r., które zostało zamieszczone w następujących miejscach:

- na tablicy ogłoszeń Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego w Katowicach;
- na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, w Biuletynie Informacji Publicznej, w zakładce Ogłoszenia i aktualności → Tablica ogłoszeń → 2024 → Konsultacje społeczne projektu „Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz w zakładce Województwo → Programy, plany, strategie Województwa → Ochrona środowiska;
- w prasie o zasięgu wojewódzkim (Dziennik Zachodni, nr 161, str. 29).

Uwagi do projektu można było składać w dniach 12.07.2024 r. - 02.08.2024 r. w formie:

- pisemnej na adres Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Ligonia 46, 40-037 Katowice;
- ustnie w siedzibie Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, ul. Al. Korfantego Wojciecha 79, 40-160 Katowice (w godzinach pracy Urzędu);
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres: srodowisko@slaskie.pl.

W trakcie procedury opiniowania i konsultacji społecznych do organu opracowującego projekt dokumentu wpłynęły uwagi oraz wnioski.

Uwagi i wnioski przekazane w ramach konsultacji społecznych projektu Programu oraz sposób ich rozpatrzenia przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2 Uwagi wniesione w trybie konsultacji społecznych projektu Programu wraz ze sposobem ich uwzględnienia

Lp.	Wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Status	Komentarz
1	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; str. od 54, rozdział 5.4 - Nie uwzględniono zadania - oceny stanu jakości wody, wykonanej przez właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 334 pkt 8 oraz art. 335 ust 4 ustawy Prawo Wodne w szczególności w odniesieniu o ocenę zagrożeń dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Zwrócić się do właściwych organów ppis	Uwzględniono	
2	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; str. od 54, rozdział 5.4 - Nie uwzględniono kategoryzacji jakości wody powierzchniowej wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w oparciu o art. 74 ustawy Prawo Wodne i Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 1747). Kategoryzacja i badania jakości wody w miejscu jej pobierania ze środowiska są wykonywane przez właścicieli ujęć	Zwrócić się do: PPIS/WIOS/PGWWP	Uwzględniono	Uwzględniono w obszarze Gospodarka wodno-ściekowa
3	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; str. od 54, rozdział 5.4 - Brak odniesienia się do zapisów Ramowej Dyrektywy Wodnej w odniesieniu do szczególnej ochrony wód podziemnych oraz priorytetowości korzystania z wód powierzchniowych m.in. do realizacji zaopatrzenia w wodę ludności	-	Uwzględniono	
4	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; str. od 82, rozdział 5.5.1 - W diagnozie stanu przywołano nieaktualną Dyrektywę 98/83/WE. Od stycznia 2021 r obowiązują Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody do spożycia	Skorygować zapis, odnieść do zapisów DWD 2020/2184 – w szczególności do nowych parametrów jakości wody, listy obserwacyjnej, zarządzania ryzykiem dostaw wody	Uwzględniono	
5	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego rozdz. 6.5 - Nie uwzględniono zadania - oceny stanu jakości wody, wykonanej przez właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 334 pkt 8 oraz art. 335 ust 4 ustawy Prawo Wodne w szczególności w odniesieniu o ocenę zagrożeń dla wody przeznaczony do spożycia przez ludzi; Nie uwzględniono kategoryzacji jakości wody powierzchniowej wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi w oparciu o art. 74 ustawy Prawo Wodne i Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 29 sierpnia 2019 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 1747). Kategoryzacja i badania jakości wody w miejscu jej pobierania ze środowiska są wykonywane przez właścicieli ujęć	Rozszerzenie na podstawie nowych informacji wniosków i planów	Uwzględniono	

Lp.	Wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Status	Komentarz
6	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego rozdz. 6.5 - Nie uwzględniono wykonania oceny stanu jakości wody przez właściwe miejscowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie art. 334 pkt 8 oraz art. 335 ust 4 ustawy Prawo Wodne w szczególności w odniesieniu o ocenę zagrożeń dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	Rozszerzenie na podstawie nowych informacji wniosków i planów	Uwzględniono	
7	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego rozdz. 6.6 str 38 - W diagnozie stanu przywołano nieaktualną Dyrektywę 98/83/WE. Od stycznia 2021 r. obowiązują Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2184 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie jakości wody do spożycia	Skorygować zapis, odnieść do zapisów DWD 2020/2184 – w szczególności do nowych parametrów jakości wody, listy obserwacyjnej, zarządzania ryzykiem dostaw wody	Uwzględniono	
8	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO - Brak uwzględnienia zasadności budowy strategii realizacji dostaw wody / zaopatrzenia w wodę do picia na poziomie województwa szczególnie w odniesieniu do zasobów wodnych w środowisku	Propozycja- uzupełnić	Uwzględniono	
9	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Tabela 19, str. 64 - Nie uwzględniono zagrożeń dotyczących stanu wody (ilość) w skutek: nadmiernej eksploatacji wód podziemnych; podnoszenia zwierciadła wody / zmiana chemizmu / zmiana zasilania na skutek zaprzestania odpompowywania wody z kopalń	Propozycja- uwzględnić	Uwzględniono	
10	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego Rozdz. 6.4; 6.5 - Brak jest wnioskowania dotyczącego korelacji lokalizacji punktów badań jakości wody powierzchniowej i podziemnej dla oceny JCWP i JCWPz , dla obszaru zasilania punktów poboru wody ze środowiska dla celu zaopatrzenia ludności w wodę do picia, w ramach prowadzenia Państwowego Monitoringu Środowiska	Do rozważenia – podjęcie współpracy i uzgodnień wszystkich interesariuszy zaopatrzenia w wodę	Nie uwzględniono	Ocena stanu JCWP i JCWPd oparta jest o badania wód prowadzone w reprezentatywnych punktach pomiarowo-kontrolnych wyznaczanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. W ramach monitoringu badanych jest dziesiątki parametrów, w tym elementy biologiczne, parametry fizyczne, zawartość związków chemicznych, w tym substancji szczególnie szkodliwych. W związku z tym, że przyjmuje się zasadę, że najgorszy wynik determinuje stan całego JCW, nie jest możliwe wyciągnięcie wniosków odnośnie obszarów zasilania punktów poboru wody dla celu zaopatrzenia ludności w wodę do picia. Analizy wykonywane na

Lp.	Wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Status	Komentarz
						potrzeby oceny JCW mają na celu dostarczenie informacji o stanie środowiska, natomiast zaopatrzenie ludności w wodę pitną związane jest z innymi wymaganiami prawnymi.
11	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego Rozdz. 6.6 - Nie uwzględniono jakości ścieków, przekroczeń, wpływu na środowisko z wykorzystaniem Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019, poz. 1311)	Propozycja uwzględnić	- Częściowo uwzględniono	W tekście przywołano akt prawny ujęty w uwadze w kontekście norm jakie powinny spełniać ścieki wprowadzane do wód lub ziemi. W związku z tym, że jakość ścieków jest określana przez podmioty wprowadzające ścieki do środowiska (których liczba w skali województwa jest znacząca) nie jest możliwe pozyskanie danych i wykonanie oceny. Określenie jakości ścieków w całym województwie (w tym przekroczenia norm) wiązałaby się z koniecznością analiz poszczególnych pozwoleń wodnoprawnych, w których ujęte są wiążące zapisy dla poszczególnych podmiotów, co w skali województwa nie jest technicznie możliwe do wykonania na potrzeby Programu.
12	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego rozdz. 2.2 - Brak uwzględnienia Ramowej Dyrektywy Wodnej w szczególności w zakresie zasady prowadzenia zrównoważonego rozwoju, zasady zanieczyszczający płaci	Propozycja uwzględnić	- Uwzględniono	
13	Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego - Opisano wyłącznie stan JCWP i JCWPz bez korelacji z działalnością związaną z zaopatrzeniem w wodę z uwzględnieniem Dyrektywy 2020/2184	Propozycja uwzględnić	- Nie uwzględniono	W związku z tym, że ocena JCWP i JCWPd oparta jest o wyniki analiz dziesiątek parametrów, nie jest możliwe skorelowanie ich stanu z działalnością związaną z zaopatrzeniem w wodę. Zły stan JCW może być determinowany wyłącznie przez 1 parametr, który niekoniecznie będzie miał odniesienie do wymagań w zakresie zaopatrzenia ludzi w wodę pitną. Analizy wykonywane na potrzeby oceny JCW mają na celu dostarczenie

Lp.	Wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Status	Komentarz
						informacji o stanie środowiska, natomiast działalność polegająca na zaopatrzeniu ludności w wodę pitną musi spełniać inne wymogi prawne.
14	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego rozdz. 5.4. Gospodarowanie wodami 5.4.1. Diagnoza stanu istniejącego Ocena stanu wód podziemnych, str. 74 - Dane z 2022 nie obrazują aktualnego stanu jakościowego wód podziemnych. Stwierdzenie w analizie SWOT „Pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w wyniku nasilonej antropopresji” i wskazanie obszaru problemowego „narażenie wód podziemnych na zagrożenia związane z drenażem górniczym wywołanym eksploatacją węgla kamiennego” nie oddaje skali negatywnych zjawisk wywołanych działalnością górniczą lub po górniczą, tak jak w przypadku kopalni „Pomorzany” i GZWP 454	Zaktualizować dokument i uzupełnić o kierunki działań naprawczych	Uwzględniono	Uwaga dotyczy POŚ i została uwzględniona w rozdziale 5.4.4. Uzupełniono diagnozę o analizy wykonane na potrzeby Oceny jakości wód podziemnych na podstawie wyników regionalnego monitoringu wód podziemnych uzyskanych w 2023 roku z terenu województwa śląskiego. Dodano obszar problemowy i zagrożenie, które bardziej szczegółowo odnoszą się do problemu.
15	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	Prognoza	PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego. rozdz. 5.5. Gospodarka wodno-ściekowa. 5.5.1. Diagnoza stanu istniejącego strony od 82 do 87 - Lakonicznie opisany sposób gospodarowania wodami na terenie województwa śląskiego. Brak informacji ile podmiotów i do jakich celów ujmują wodę, szczególnie w zakresie zaopatrzenia ludności w wodę. Dalej ma to odzwierciedlenie w analizie SWOT – brak rzetelnych wniosków nie daje możliwości właściwego nadzoru nad gospodarką wodną i optymalnym wykorzystaniem zasobów, zarówno wodnych, jak i technicznych	Rozszerzyć/uzupełnić	Częściowo uwzględniono	Uwaga dotyczy POŚ. Ujęto zużycie wody na potrzeby województwa, w tym określono zużycie wody na cele przemysłu oraz mieszkańców (Tabela Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku na terenie województwa śląskiego w latach 2019-2022) . Dodatkowo rozdział został rozszerzony o jakość wody przeznaczonej do spożycia. Mając na uwadze ogólny charakter dokumentu, liczba podmiotów pobierających wodę nie została uwzględniona.
16	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; strona od 114, rozdział 5.8.1 - Brak analizy zjawiska powstawania zwiększonej ilości dzikich wysypisk na terenach leśnych (jaki rodzaj odpadów, co może być przyczyną).	Rozszerzyć/uzupełnić	Uwzględniono	
17	Górnśląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; - Brak korelacji lokalizacji składowisk w odniesieniu do planowanej kontroli jakości wody w środowisku prowadzonej w ramach państwowego monitoringu środowiska	Rozszerzyć/uzupełnić	Nie uwzględniono	Ze względu na charakter dokumentu nie jest możliwe wykonanie analizy korelacji lokalizacji składowisk w odniesieniu do kontroli jakości wody
18	Górnśląskie Przedsiębiorstwo	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; - Brak uwzględnienia zagrożeń dot. działalności rolniczej w odniesieniu do Dyrektywy Azotanowej.	Wprowadzenie środków kontroli	Uwzględniono	

Lp.	Wnoszący uwagę	Dokument	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi	Status	Komentarz
	Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach					
19	Górnosląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. z siedzibą w Katowicach	POŚ	Program ochrony środowiska dla województwa śląskiego; - Brak uwzględnienia zdarzeń kryzysowych i ich skutków np. pożarów składowisk i ich gaszenia - dot. wprowadzenia do środowiska (głównie wodnego) związków perfluorowanych.	Wprowadzenie systemu monitoringu	Uwzględniono	Dodano do analizy SWOT w części Zagrożenia, w obszarze Zagrożenia poważnymi awariami

7. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W Prognozie oddziaływania na środowisko oceniono proponowane w POŚ działania pod kątem wpływu na środowisko podczas ich realizacji oraz eksploatacji. Prognozę wykonano zgodnie z zapisami art. 51 ustawy ooś, a także zgodnie z zakresem wskazanym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

Przy sporządzaniu Prognozy wykonano następujące zasadnicze elementy składowe:

- zastosowano głównie metody opisowe i porównawcze, a także przewidywanie zmian w stanie środowiska;
- zidentyfikowano stan środowiska obszaru województwa;
- przeanalizowano ustalenia obowiązujących dokumentów strategicznych oraz planów i programów istotnych z punktu widzenia jakości poszczególnych elementów środowiska;
- wyszczególniono cele ochrony środowiska, a treść dokumentów przeanalizowano pod kątem sposobów w jakich te cele zostały w nim uwzględnione;
- wskazano cele i działania, których realizacja może znacząco ujemnie oddziaływać na środowisko;
- przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego.

W Prognozie dokonana została ocena oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, w szczególności na: różnorodność biologiczną, cele i przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność obszarów i pozostałe obszary chronione na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, klimat akustyczny, zabytki i dobra materialne. Ustalono, że inwestycje na etapie wykonania lub budowy będą charakteryzowały się negatywnym oddziaływaniem, które co do zasady będzie bezpośrednie, krótkoterminowe, chwilowe i odwracalne (po zakończeniu prac). Do działań minimalizujących negatywne oddziaływanie na środowisko w trakcie eksploatacji należy m.in. zastosowanie nowoczesnych technologii, urządzeń ochrony atmosfery przed emisją zanieczyszczeń do powietrza. Dla przedsięwzięć związanych z budową nowych obiektów może być wymagane uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Na etapie jej uzyskiwania będzie zatem możliwość zidentyfikowania potencjalnych zagrożeń środowiska naturalnego w obszarze lokalizacji danej inwestycji i zapewnienie działań mających na celu zapobieganie i ograniczenie tych zagrożeń. Realizacja pozostałych działań (o charakterze nieinwestycyjnym) nie wymaga rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.

Rozwiązania proponowane do realizacji w ramach POŚ mają w zamyśle pozytywnie wpłynąć na środowisko oraz jakość życia mieszkańców województwa śląskiego. Część z zaproponowanych działań może powodować potencjalnie negatywne oddziaływanie na środowisko. Dotyczy to głównie niewielkiej części wyznaczonych zadań inwestycyjnych związanych z budową nowych obiektów lub modernizacją istniejących, które mogą kwalifikować się do grupy mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Reasumując, projekt POŚ opracowano w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju i jest spójny z celami dokumentów strategicznych międzynarodowych, krajowych i wojewódzkich. W ten sposób spełnienie zadań zawartych w POŚ będzie pozytywnie oddziaływać na

środowisko i poprawi jego stan. Odstąpienie od realizacji zadań i inwestycji będzie skutkowało pogorszeniem stanu środowiska w każdym analizowanym obszarze środowiska. Przebieg realizacji POŚ będzie monitorowany, w celu wczesnej identyfikacji i ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko.

8. Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Podstawa prawna postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko uregulowana jest w art. 104 ustawy ooś. Postępowanie to przeprowadza się w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji przedsięwzięć, projektów, polityk, strategii, planów lub programów. Wykonanie transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko konieczne jest zawsze wtedy, gdy planowane projekty mogą znacząco oddziaływać na środowisko i ludzi sąsiadujących krajów. Według ww. ustawy postępowanie przeprowadza się także na wniosek innego państwa, na którego terenie może oddziaływać dane przedsięwzięcie. Wspomniane przepisy prawa polskiego wynikają z przepisów unijnych zawartych w Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym¹, w załącznikach do której określono listę typowych przedsięwzięć wymagających przeprowadzenia oceny ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Województwo śląskie sąsiaduje z państwami takimi jak Czechy i Słowacja. Możliwość wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko na poziomie szczegółowości odpowiadającej zapisom POŚ przeanalizowano w ramach prognozy oddziaływania na środowisko, zgodnie z którą nie zidentyfikowano inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływań transgranicznych.

Wyznaczone w Programie zadania mają charakter ogólny i nie jest im przypisana dokładna lokalizacja. Ponadto celem wyznaczonych zadań jest przede wszystkim poprawa stanu środowiska w województwie śląskim. Możliwy do oceny na tym etapie zasięg ich oddziaływania będzie miał charakter lokalny, wobec czego nie przewiduje się znaczącego wpływu na stan i jakość środowiska na terenie państw graniczących z województwem śląskim.

Mając na uwadze powyższe, na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie zidentyfikowano inwestycji wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływań transgranicznych. Należy mieć przy tym na uwadze, że szczegółowej oceny zasięgu i skali oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć będzie można dokonać dopiero na późniejszych etapach ich realizacji tj. przy zdefiniowaniu konkretnych rozwiązań technologicznych i programowo-przestrzennych lub opracowywania wniosków o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

¹ Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzona w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 96, poz. 1110 z późn. zm.)

9. Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Kluczowym aspektem przy wdrażaniu zadań i założeń każdego Programu Ochrony Środowiska jest system monitorowania oraz oceny skutków realizacji wyznaczonych zadań. W praktyce, monitoring realizuje się przez systematyczne zestawienie wykonanych przedsięwzięć w relacji do zapisanych celów. Pełni więc on zarówno funkcję informacyjną, jak i sprawdzającą oraz korygującą.

Celem realizacji monitoringu jest ocena stopnia realizacji poszczególnych zadań lub rozbieżności pomiędzy przyjętymi zadaniami, a ich realizacją oraz ewentualną modyfikacją. Monitoring ma na celu również dostarczyć informację czy stan środowiska uległ poprawie.

Zgodnie z zapisami art. 18 ustawy Prawo ochrony środowiska, celem weryfikacji realizacji zapisów Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego organ wykonawczy województwa, sporządza co 2 lata raporty, które przedstawia się sejmikowi województwa, a następnie są one przekazywane do ministra właściwego do spraw klimatu. Celem sporządzenia takiego raportu jest przedstawienie stopnia realizacji przyjętych w Programie zadań oraz określenia stopnia zgodności stanu środowiska naturalnego z zasadami zrównoważonego rozwoju wyrażonego w Polityce Ekologicznej Państwa.

W Programie zaproponowano wskaźniki ilościowe i jakościowe pozwalające określić stopień realizacji poszczególnych zaplanowanych działań i prognozować związane z tym zmiany w środowisku. Program stanowi kontynuację poprzedniego programu, tj. Programu ochrony środowiska dla województwa śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024. W związku z tym, zasadne było w jak największym stopniu pozostawienie dotychczas wyznaczonych wskaźników, aby zachować ciągłość systemu monitorowania zmian w województwie.

10. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Działania przewidziane w POŚ odznaczają się co do zasady korzystnym wpływem na środowisko i wskazywanie dla nich działań alternatywnych jest nieuzasadnione. Przewidziane działania będą przyczyniać się do poprawy stanu środowiska, a tym samym do poprawy jakości życia mieszkańców. Zaproponowane w POŚ cele są spójne z celami przyjętymi w nadrzędnych dokumentach strategicznych oraz dokumentach o charakterze programowym. Warianty alternatywne można rozważać dla działań inwestycyjnych, których realizacja będzie wiązać się z ingerencją w środowisko. Dla przedsięwzięć inwestycyjnych można rozważać wariant lokalizacyjny, technologiczny czy organizacyjny, a także wariant „0”, czyli wariant polegający na odstąpieniu od realizacji inwestycji.

Mając na uwadze, że przewidziane działania zmierzają, w krótszej lub dłuższej perspektywie czasowej, do poprawy stanu środowiska, realizacja wariantu „0” nie zawsze będzie korzystna dla środowiska. Konsekwencje rezygnacji z realizacji danego zadania mogą być znacznie dotkliwsze niż tymczasowe wzmożone oddziaływanie na etapie realizacji inwestycji. Zaniechanie realizacji zadań przewidzianych w POŚ negatywnie wpłynie na środowisko zwłaszcza w perspektywie długoterminowej.

Rozwiązaniami alternatywnymi dla działań mogących negatywnie oddziaływać na środowisko mogą być:

- alternatywna lokalizacja inwestycji;
- inny sposób prowadzenia procesu technologicznego;
- wybór korzystniejszej technologii;
- stosowanie działań nietechnicznych np. zmiana organizacji pracy;
- rezygnacja z realizacji danej inwestycji.

W wyznaczeniu działań alternatywnych trudność stanowi stopień ogólności zapisów analizowanego Programu. Nie znając szczegółów dotyczących realizacji danej inwestycji tj. lokalizacji, rozwiązań technologicznych itd. nie jest możliwe dokładne rozpoznanie wszelkich oddziaływań na środowisko, a tym samym wyznaczenie konkretnych rozwiązań alternatywnych.

Oddziaływania wyznaczone w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być zweryfikowane na etapie wykonywania szczegółowych analiz. Część przedsięwzięć wpisujących się w zadania inwestycyjne przewidziane w POŚ będą wymagały uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania na środowisko. Dopiero na tym etapie możliwe będzie szczegółowe określenie negatywnych oddziaływań realizacji danego przedsięwzięcia na środowisko i wyznaczenie środków zapobiegawczych oraz ewentualnych rozwiązań alternatywnych.